

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

**FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA ASIJSKÝCH
STUDIÍ**

**MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ
PRÁCE**

**Prozodická analýza textu: Čínská čítanka
(lekce 35 a 36)**

**Prosodic Analysis of the Text: Chinese
reading-book (lessons 35 and 36)**

Bc. Matěj Žiak

Vedoucí práce: doc. Mgr. David Uher, PhD.

Studijní program: Čínská filologie

Olomouc 2023

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl veškeré použité prameny a literaturu.

Ve Vratislavi dne 11. 12. 2023

.....

Anotace

Cílem práce je popsat prozodické vlastnosti textu připravované učebnice *Čínská čítanka*. Jedná se o přepis lekcí 35 a 36, které jsou na audionahrávce realizované rodilou mluvčí čínského jazykového standardu. Text je nejprve podle nahrávky převeden do zjednodušených čínských znaků. Poté, za dozoru školitele, je transkribován v systému prozodické transkripce čínštiny, který vychází z učení Oldřicha Švarného. V teoretické části mé práce nejdříve objasním základní terminologii, která je důležitá pro pochopení následné analýzy korpusu. V analytické části pak přítomné prozodické vlastnosti textu identifikuji a kvantifikuji. Korpus je rozčleněn na věty, kóla a segmenty. U segmentů je posuzován jejich počet, velikost a typologie jejich rytmického průběhu. Při analýze kól je posuzován jejich počet, délka a pozice rytmických sledů v rámci jednotlivých kól. Po dohodě se školitelem není součástí analyzovaného korpusu překlad do češtiny. Doufám, že má práce přispěje k lepšímu pochopení suprasegmentální roviny tónového jazyka, který se mění v jazyk s melodickým přízvukem. A vzhledem k těsné provázanosti prozodického systému čínštiny se syntaxí tak můžeme i lépe pochopit skladbu amorfního jazyka.

Klíčová slova: moderní čínština, prozodie, prozodická transkripce, prozodická analýza

Chtěl bych v první řadě velice poděkovat vedoucímu své diplomové práce, panu doc. Davidu Uhrovi, PhD., za jeho vstřícný přístup, cenné rady jak z hlediska odborného, tak i osobního. A vůbec, že nade mnou za celou dobu nezlomil hůl.

Dále musím poděkovat své rodině a přátelům, kteří mě při studiu i psaní této práce bezmezně podporovali.

Obsah

Úvod.....	9
1 Teorie.....	11
1.1 Prozodická transkripce	11
1.2 Rytmické členění věty	11
1.3 Iktovost slabik	12
1.4 Sedm stupňů prominence	13
1.5 Typy rytmičkého sledu.....	15
2 Korpus	16
2.1 Metodologie a postupy pro vypracování korpusu	16
2.2 Výsledná podoba korpusu	18
3 Prozodická analýza.....	57
3.1 Metody a postupy vypracování analýzy	57
3.2 Analýza segmentů	58
3.3 Analýza kól.....	78
Závěr.....	90
Resumé.....	93
Seznam použité literatury.....	94

Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka č. 1: Zastoupení segmentů podle počtu slabik

Tabulka č. 2: Segmenty podle počtu iktů

Tabulka č. 3: Prominence slabik

Tabulka č. 4: Dvojslabičné segmenty

Tabulka č. 5: Tříslabičné segmenty

Tabulka č. 6: Čtyřslabičné segmenty

Tabulka č. 7: Pětislabičné segmenty

Tabulka č. 8: Šestislabičné segmenty

Tabulka č. 9: Sedmi- a víceslabičné segmenty

Tabulka č. 10: Věty podle počtu kól.

Tabulka č. 11: Kóla podle počtu segmentů

Tabulka č. 12: Velikost kól podle počtu sledů

Tabulka č. 13: Shrnutí rytmického členění kól

Grafy

Graf č. 1: Zastoupení segmentů podle počtu slabik

Graf č. 2: Zastoupení segmentů podle počtu iktů

Graf č. 3: Typologie tříslabičných segmentů podle rytmického sledu

Graf č. 4: Čtyřslabičné segmenty podle hlavních typů rytmického sledu

Graf č. 5: Hlavní rytmický sled u pětislabičných segmentů

Graf č. 6: Hlavní rytmický sled u šestislabičných segmentů

Graf č. 7: Hlavní rytmický sled u sedmi- a víceslabičných segmentů

Graf č. 8: Zastoupení vět podle počtu kól

Graf č. 9: Zastoupení kól podle velikosti

Graf č. 10: Relativní četnost výskytů typů kól

Použité zkratky

AKR	akronymická struktura
AS	ascendentní sled
DE	descendentní sled
e	příklonka (enklitikum)
p	předklonka (proklitikum)

Použité značky

/	ascendentní sled
/°	ascendentní sled s příklonkou
\	descendentní sled
°\	descendentní sled s předklonkou
V	trojslabičný akronymický sled
	nepárová iktová slabika
+	značí bezprostřední sousedství arzí

Prominence slabik

ZT	zdůrazněně tónická slabika
PI	plně tónická iktová slabika
PN	plně tónická neiktová slabika
OI	oslabeně tónická iktová slabika
ON	oslabeně tónická neiktová slabika
AT	atónická slabika

Ediční poznámka:

Při práci s prozodickou transkripcí se v praxi zavedla již poměrně standardní formální pravidla zápisu, která vycházejí z učení pana profesora Oldřicha Švarného. Čínské znaky se přepisují ve své zjednodušené podobě, čínsky jiǎntǐzì (简体字), která se v textovém editoru zapisuje pomocí fontu SimSun. Co se týče fonetického přepisu čínských znaků, používá se standardní čínská fonetická abeceda pīnyīn (拼音), u které se pro změnu v textových editorech využívá font Courier New. Ve své diplomové práci se budu držet této formy.

V kapitole 2.2 *Výsledná podoba korpusu*, která obsahuje mnou zpracovaný úsek *Čínské čítanky*, lekce 35 a 36, je rozdělen podle velikosti jednotlivých transkribovaných textů tak, aby bylo možné zachovat jednoduchost a přehlednost formátování. Vzhledem k tomu, že velikost textů nebyla rovnoměrná, rozhodl jsem se zachovat formát „jedna stránka, jeden transkribovaný text s původní znakovou podobou.“

V kapitole 3. *Prozodická analýza* uvádím příklady jednotlivých segmentů následovně:

/fùqin/

35_3_5_k1_1

Číselná řada v tomto případě odkazuje na konkrétní segment v rámci korpusu práce. V tomto uvedeném příkladu se jedná o segment: Lekce 35, text číslo 3, věta číslo 5 a kólon číslo 1. Výše uvedený způsob zápisu mi přijde jako nejpřehlednější, proto zápis užívám v rámci celé analýzy.

Úvod

Výzkum moderní hovorové čínštiny se ve svých základech opírá o učební materiály významného českého profesora a sinologa Oldřicha Švarného. O. Švarný byl emeritní profesor filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a zakladatel moderního pojetí prozodie čínštiny¹, k jehož odkazu se jak pedagogové, tak studenti katedry asijských studií dlouhodobě hlásí. Materiály obsahující rozsáhlý soubor příkladových vět, které jsou pak doplněny o prozodickou transkripci sestavenou podle nahrávky čínské rodilé mluvčí, jsou základním kamenem i této práce.

Jednou z důležitých vývojových tendencí současné moderní čínštiny je to, co profesor Švarný označuje jako ubývání tónovosti. Z jeho poznámek vyplývá, že vzhledem k úbytku plně tónických slabik ve prospěch slabik oslabeně tónických, případně atonických, přestává být čínština typicky tónovým jazykem.² Tento jev, společně s vnitřním rytmickým uspořádáním kól, jsou oblasti, které v současné sinologické praxi zůstávají, vyjma práce některých olomouckých sinologů, značně opomíjené a nedostatečně zmapované. Proto jsem si pro svou magisterskou práci vybral téma, které může přispět v dalším rozšíření bádání v této části lingvistického výzkumu.

Cílem mé diplomové práce je provedení prozodické analýzy nahrávek, které byly realizovány čínskou rodilou mluvčí, paní Li Ruixia (李瑞霞) Michalíkovou. Ta v rámci nahrávek hovoří čínským jazykovým standardem – pekingskou čínštinou (běijīng huà, 北京话). Vybrané nahrávky textů, které poslouží účelům prozodické analýzy, jsou texty z připravované jazykové učebnice *Čínská čítanka* docenta Davida Uhra. Konkrétně se jedná o transkripci lekce 35 a 36.

Diplomová práce bude rozdělena na tři hlavní části. V první úvodní části popíšu základní prozodickou terminologii, která je nutná pro pochopení tvorby samotného prozodického textu.

Ve druhé části se budu soustředit na korpus jako takový a podrobím jej prozodické analýze. Nejprve představím metodologii jeho vzniku a poté se přesunu k popisu jeho realizace

¹ SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza. Rytmičké členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1-50). *Dálný východ* 2016, VI (2), s. 64.

² ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského I*. Olomouc: Univerzita Palackého 1998, s. 22.

a zpracování.

V poslední třetí části se pak budu věnovat samotné prozodické analýze daného textu. Materiál bude rozdělen podle vět, kól a segmentů. Následně budou jednotlivé dílčí prvky podrobeny samostatné analýze, včetně lineárního členění korpusu. Budu zkoumat délku a početnost jednotlivých vět, kól a segmentů, ty pak budou podle vzoru sestaveny a zapsány v programu MS Excel do jednotlivých listů, na jejichž základě se identifikují nejproduktivnější sledy na úrovni segmentů a nejtypičtější vzorce na úrovni kól. Výsledky budou následně rekapitulovány a zapsány do tabulky pro přehlednou analýzu.

1 Teorie

V první kapitole práce se zaměřím na objasnění základních pojmů prozodie čínského jazyka, které budu dále aplikovat a využívat při tvorbě korpusu a jeho následné analýze. Jedná se o prozodickou transkripci, rytmické členění vět, iktovost slabik, sedm stupňů prominence a rytmické sledy.

1.1 Prozodická transkripce

Jedná se o celoživotní dílo pana profesora O. Švarného. Prozodickou transkripci čínštiny vyvíjel a zdokonaloval po více než tři desetiletí.³ Čínské znaky jsou přepsány pomocí pinyinu do vět, na kterých se pak pomocí různých grafických značek zachycuje a určuje přízvuchnost, nebo také tónovost, slabik, a lineární členění řeči. Tyto značky reflektují jedinečné provedení každé dané věty, které je zachyceno na zvukové nahrávce, a které následně přepisujeme do prozodické transkripce. Nahrávky jsou produkovány přímo čínským rodilým mluvčím, který se snaží o jejich co největší autenticitu přirozené řeči.⁴

Transkripce pīnyīn (拼音) je definována jako zápis standardní čínštiny za pomocí latinských písmen, který byl vytvořen komunisty v ČLR (Čínské lidové republice) v rámci prvních Maových reforem po roce 1949. Měla sloužit jako pomocný nástroj k učení a zaznamenání výslovnosti znaků a následnému šíření výslovnosti standardu.⁵

1.2 Rytmičné členění vět

V rámci rytmického členění můžeme začít od nejdelsích částí, čímž se myslí samotné věty, případně souvětí. Ty se pak dále dělí na kóla.⁶ Kóla se dále podle své vlastní délky rozpadají na rytmické segmenty, které se pak zase mohou vnitřně členit podle počtu svých slabik.⁷

Jako kóla označujeme ucelené významové úseky s ucelenou rytmickou strukturou, které jsou zakončeny přeryvem. Tím se myslí pauza v řeči mluvčího, která může trvat zlomek až 0,75 sekundy nebo více, a která je nese tázací, neukončující nebo ukončující intonaci.⁸ Jejich

³ POSPĚCHOVÁ, Zuzana. Prozodická transkripce čínštiny a její využití v současnosti. *Dálný východ* 2015, V (2), s. 94.

⁴ TRÍSKOVÁ, Hana. Za Oldřichem Švarným a jeho prozodickou transkripci čínštiny. *Nový Orient* 2011b, č. 3, s. 41.

⁵ TRÍSKOVÁ, Hana. *Segmentální struktura čínské slabiky*. Praha: Karolinum, 2012, s. 25.

⁶ Jednotné číslo - kólon

⁷ ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského I*. Olomouc: Univerzita Palackého 1998, s. 45.

⁸ ŠVARNÝ, Oldřich a David, UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého 2014, s.

průměrná délka je standardně přibližně 6 – 7 slabik a je zcela nezávislá na tempu řeči mluvčího.⁹ V rámci této diplomové práce se budu držet standardního grafického označení a tak budu hranice mezi kóly označovat pomocí čárek.

Samotná kóla se podle svého lexikálního složení a gramatické stavby, v případě, že se nejedná o jednoslabičná či jiná příliš krátká kóla, dále rozpadají na menší skupiny slabik, tzv. segmenty. Segmenty s jednoduchou strukturou se pak dále dělí na: 1. dvě nebo více slabik s iktem¹⁰ na začátku, které mají descendentní (sestupný) sled; 2. dvě nebo více slabik s iktem na konci, které mají ascendentní (vzestupný) sled; 3. „nepárové“ iktové slabiky. Vzájemným kombinováním a spojováním výše zmíněných sledů vznikají složitější segmenty. Zřídka mohou také vzniknout i nepárové iktové slabiky.¹¹ Průměrná délka segmentu je mnohem variabilnější a více závislá na tempu řeči; pohybuje se přibližně mezi 2,5 – 4,5 slabikami.¹²

V případě, že máme v korpusu dvou- a víceslabičná kompozita, píšeme je v rámci jednoho segmentu dohromady. Mezi všechna slova, která se v rámci jednoho segmentu seskupují, vkládáme spojovník.¹³ Ve výsledku pak toto seskupení vět, kól a segmentů dohromady vytváří onu zkoumanou rytmickou strukturu čínského textu.¹⁴

1.3 Iktovost slabik

Slabiky můžeme dělit na iktové a neiktové podle toho, zda jsou či nejsou nositeli rytmického přízvuku neboli iktu. Iktové slabiky, které jsou tónické a zároveň prominentnější a relativně delší než slabiky předchozí nebo i následující v rámci jednoho segmentu, nazýváme arze.¹⁵

Všechny ostatní slabiky označujeme jako neiktové a nazýváme je theze.¹⁶ Oldřich Švarný zavedl pro určování iktovosti slabik tzv. akronymické pravidlo. Pravidlo funguje tak, že v

9-10.

⁹ SVARNÝ, Oldřich a David, UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého 2014, s. 10.

¹⁰ Jednotné číslo – iktus neboli rytmický přízvuk

¹¹ SVARNÝ, Oldřich a David, UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého 2014, s. 10.

¹² Tamtéž, s. 10.

¹³ Tamtéž, s. 11.

¹⁴ UHER, David a Tereza, SLAMĚNÍKOVÁ. *Prozodická analýza monologu. Dálný východ 2015*, V (2), s. 104.

¹⁵ SVARNÝ, Oldřich a David, UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého 2014, s. 11.

¹⁶ SVARNÝ, Oldřich a David, UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého 2014, s. 10.

případě, kdy se se jedná o bezprostřední sled dvou-, tří- nebo čtyř- plně tónických graficky nerozlišených slabik, iktus se ve dvouslabičném sledu vždy nachází na druhé slabice. V případě tří- a čtyřslabičných sledů se iktus nachází na první a poslední slabice.¹⁷

1.4 Sedm stupňů prominence

V čínském jazyce mnoho slabik, které ve své původní lexikální (slovníkové) podobě nabírají tón, mohou o tento tón v mluvené souvislé řeči buďto kompletně přijít, nebo jej realizovat jako tón oslabený. Takovéto slabiky se tak stávají málo-přízvučnými nebo nepřízvučnými. Přízvuk má v čínštině vícestupňovou povahu a profesor Švarný tuto situaci řešil ustanovením dvou hledisek. Prvním je míra plnosti slabiky, a druhým je iktovost, neboli přízvučnost slabiky.¹⁸

Míra plnosti slabiky se dělí podle následujících kritérií: 1. slabika může nést plný tón se zvýrazněnou prominencí; 2. slabika může nést plný tón; 3. slabika může nést oslabený tón; 4. slabika může být tzv. atonická, čili nabývá nulového tónu, nebo tón nerealizuje. Z hlediska přízvučnosti dělí pan profesor slabiky na iktové (arže) a neiktové (theze). Prosodický systém sedmi stupňů prominence pak vzniká kombinací obou těchto hledisek, míry plnosti slabiky a její iktovosti.¹⁹

Podle škály sedmi stupňů prominence se slabiky rozlišují na:

1. zvýrazněně tónické iktové (ZT)

- označené ztučněním příslušné slabiky (v rámci našeho korpusu je označujeme bílým tučným písmem (bold) na černém pozadí)²⁰;

2. plně tónické iktové (PI)

- označené plnou tónovou značkou nad hlavním vokálem slabiky;

3. plně tónické neiktové (PN)

¹⁷ ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského I*. Olomouc: Univerzita Palackého 1998, s. 26-27.

¹⁸ ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech I-IV*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998.

¹⁹ TRŽÍSKOVÁ, Hana. Prozodická transkripce čínštiny O. Švarného: čtyři historické verze. *Nový Orient* 2011a, č. 4, s. 46.

²⁰ Viz kapitola 2.2 Výsledná podoba korpusu, prozodická transkripce.

- také se označují tónovou značkou nad hlavním vokálem slabiky;

4. oslabeně tónické iktové (OI)

- tón slabiky se označuje číslem odpovídajícím jejich tónu umístěným v horním indexu příslušné slabiky;

5. oslabeně tónické neiktové (ON)

- tón slabiky se označuje číslem odpovídajícím jejich tónu umístěným v dolním indexu příslušné slabiky;

6. atonické neutralizované (AT)

- neoznačujeme
- v rámci promluvy se mohou vyslovovat i tónicky, ale v dané větě za daných podmínek se tón brzy, popřípadě zcela, neutralizuje;

7. atonické atónové (AT)

- neoznačujeme
- tyto slabiky za žádných podmínek tónu nenabývají²¹

V případě rozlišení slabik, které jsou plně tónicky iktové a plně tónicky neiktové, a které nejsou graficky diferencované, se při analýze řídíme akronymickým pravidlem, které jsem již dříve uvedl v podkapitole 1.3 Iktovost slabik.

Pokud při analýze narazíme na slabiku na začátku segmentu, tak ty si vždy zachovávají alespoň zbytek tónu (vyjma atonických předklonek). Pokud nemá slabika na začátku segmentu vyznačení tónové prominence, tak se vždy jedná o slabiku oslabeně tónickou neiktovou.²²

²¹ ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER: *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014. s. 11.

²² ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER: *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014. s.

1.5 Typy rytmického sledu

V promluvě v čínském jazyce vzniká ucelený rytmický sled při současném vyslovení všech segmentů v rámci kóla.²³ Můžeme rozlišit tři základní typy rytmického sledu: descendentní, neboli sestupný, ascendentní, neboli vzestupný a akronymický.

Descendentní sled (DE) je tvořen tak, že za slabikou iktovou (arzi) následuje slabika neiktová (theze). Descendentní typ sledu může být také tvořen více slabikami, jejichž tónová prominence postupně klesá. V rámci tří- a víceslabičných descendentních segmentů může slabice s největší prominencí předcházet slabika neiktová, v takovém případě se jedná o sled descendentní s předklonkou.²⁴

Ascendentní sled je tvořen opačným způsobem vůči sledu descendentnímu. Slabice iktové předchází slabika oslabeně iktová, případně neiktová. Jinými slovy arzi předchází theze. Pokud se v rámci segmentu vyskytuje thezí více, poté tónová prominence roste a přízvuk se nachází na poslední tónové slabice. Sled ascendentní s příklonkou označujeme v případě, že za poslední tónovou iktovou slabikou ještě následuje slabika neiktová – buďto jako kompozitum, popřípadě v jako objektové či modifikální sloveso.²⁵

Akronymický sled je odvozen od rytmu akronymických zkratk (OSN, ČSSD) pocházejících z evropských jazyků. Jedná se o sled trojslabičných a čtyřslabičných plně tónických segmentů, přičemž prominentní iktus se realizuje na první a poslední slabice. V případě, že se jedná o segment dvouslabičný s dvěma plně tónickými slabikami, přízvuk se realizuje na slabice druhé.²⁶

12.

²³ ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014, str. 10-11.

²⁴ ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014, str. 10-11.

²⁵ ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech III*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998, Str. 32-33.

²⁶ ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech III*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998, Str. 23-26.

2 Korpus

2.1 Metodologie a postupy pro vypracování korpusu

Předmětem analýzy této práce je text chystané, ale dosud nepublikované, učebnice čínského jazyka *Čínská čítanka*, jejíž autorem je David Uher. Konkrétně se jedná o transkripty lekce 35 a lekce 36. Jako podklad pro transkripci a následnou prozodickou analýzu posloužila audionahrávky daných lekcí, které byly realizovány paní Li Ruixia²⁷ Michalíkovou, což je rodilá mluvčí čínského jazykového standardu, čili moderní čínštiny – pekingštiny.²⁸

Jedná se o dvě lekce učebnice. První analyzovaná lekce 35 se skládá z dvaadvaceti jednotlivých textů. Druhá lekce 36 se skládá z osmnácti textů, ovšem jeden z analyzovaných textů byl po domluvě se školitelem přeskočen a z analýzy vynechán z důvodu nepřesnosti výkladu studijních informací obsažených v textu. Analyzovaný materiál se tedy dohromady ve své finální podobě skládá ze 170 vět.

Z hlediska obsahu se jedná o poměrně jednoduché texty učebního charakteru, nejedná se o text obsahově odborný. Z hlediska délky vět text obsahuje jak věty tvořené pouze jedním jednoslabičným segmentem, tak věty dlouhé čítající několik kól.

Pro potřeby prozodické analýzy jsem čerpal zejména z materiálů systému prozodické transkripce čínštiny, kterou vytvořil Oldřich Švarný. Hlavním zdrojem v tomto ohledu byl třetí svazek *Hovorové čínštiny v příkladech*²⁹ O. Švarného, a následně článek *Rytmické členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1–50)*³⁰ od Terezy Slaměnikové vydaném v časopise *Dálný východ*. Na základě zvukové nahrávky jsem se školitelem natraskribovali text do jeho fonetické podoby v transkripci pīnyīn. Po opakovaném náslechu nahrávek byly texty doplněny o grafické a tónové značky, které zachycují míru plnosti jednotlivých slabik a také lineární členění textu. Po zkompletování jsem transkribované texty převedl do digitální podoby. Pro lepší přehlednost v korpusu používám font `Courier New`. Vzhledem k tomu, že některé symboly a značení, které O. Švarný v *Hovorové čínštině*

²⁷ v čínských znacích 李瑞霞

²⁸ Viz podkapitola 1.1

²⁹ ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech III*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998.

³⁰ SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza: *Rytmické členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1–50)*. *Dálný východ* 2016, VI (2), s. 64–82.

v příkladech používá, nejdou jednoduše zapsat v digitální podobě, pomáhal jsem si při analýze i značením prosodické transkripce užitím v *Prozodické gramatice čínštiny*.³¹

Z hlediska lineárního členění jsou jednotlivá kóla vymezena pomocí čárek, segmenty jsou odděleny pomocí mezery a slabiky v rámci jednoho segmentu jsou buďto psány dohromady, nebo jsou spojené pomlčkou. Interpunkce na konci vět byla ponechána podle originálního textu, avšak z textu byla odstraněna veškerá znaménka typu čínských znakových uvozovek apod.

S rozlišováním míry plnosti slabik jsem se v práci opíral o systém sedmi stupňů prominence, který byl zaveden O. Švarným.³² Slabiky zdůrazněně tónické mají tónovou značku nad hlavní samohláskou slabiky a jsou v korpusu odlišeny bílým tučným písmem (bold) na černém pozadí. Slabiky plně tónické iktové také nesou tónovou značku nad hlavní samohláskou slabiky, ale nejsou v textu nijak více vyznačeny. Plně tónické neiktové slabiky jsou také opatřeny tónovou značkou nad hlavní samohláskou slabiky. Rozdíl určuje pozice slabiky v segmentu. Oslabeně tónická iktová je opatřena číslem v hodnotě daného tónu v horním indexu za slabikou. Oslabeně tónická neiktová je opatřena číslem v příslušném tónu v dolním indexu za slabikou. Slabiky atónické a atónické atónové jsou ponechány bez značení. Pokud se však slabika bez tónového označení nachází na začátku segmentu, analyzujeme ji automaticky jako slabiku oslabeně tónickou neiktovou.

Podoba korpusu je zařazena stylem „jeden text ve znacích a jedna transkripce“ na jednu stránku. Tento způsob jsem zvolil výhradně z důvodu přehlednosti a lepší orientace v práci. Každá ze dvou lekcí začíná názvem, číselné označení lekce jsem pak ale přiřadil ke každému patřičnému listu v pravém horním rohu. Analýza a příklady budou nakonec zapsány ve formě tabulek v MS Excel, u kterých se využije číselného odkazu, který čtenáři umožní snadnou dohledatelnost jednotlivých zápisů ve výsledné části korpusu. Tvar tohoto číselného odkazu bude obsahovat číslo dané lekce, číslo textu, číslo věty, číslo kóla a nakonec číslo segmentu. Finální zápis by pak měl vypadat takto:

/niànshū/ 35_1_3_3

³¹ ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014.

³² Viz podkapitola 1.4 Sedm stupňů prominence

2.2 Výsledná podoba korpusu

Lekce 35 (di-sānshiwǔ-kè)

Přepis nahrávky ve znacích:

一、从前中国小孩子念书，先念《百家姓》、《千字文》。现在中国小学生上学，先念语文。念语文的时候，一边学念字，一边学念拼音字母。拼音字母一共有二十五个。要是学英文一定先学英文字母。英文字母有子音，有母音，一共有二十六个。

Prozodická transkripce:

yī

cóngqián zhōngguo-xiǎo-haiz niànshū, xiān-nian bǎijiāxìng,
qiānziwén. xiànzài zhōngguo xiǎoxueshēng shàngxué, xiān-xue-
yǔwen². xue-yǔwen-d-shi²hou, yibiān xue²-nian-zì, yibiān xué-niàn
pīnyīn-zimǔ, pīn¹yīn-zimǔ yīgòng yǒu-èrshiwǔ-ge. yào⁴shi xué-
yīngwen, yī⁴dìng xian¹-xue-yīngwen-zimǔ. yīngwen-zimǔ yǒu-yuányīn,
yǒu-fǔyīn, yīgòng yǒu-èrshiliù-ge.

Přepis nahrávky ve znacích:

二、我弟弟今年八岁，妹妹七岁，我父母很喜欢他们。每天上学以前，母亲亲手给他们做吃的，看他们吃完才叫他们走。他们要走的时候，父亲会亲口告诉他们，走路不要跑，下学以后就要回家。

Prozodická transkripce:

èr

wo-dìdì jīnnián-bā-sui, mèimei qī-sui, wo-fùmǔ hèn-xǐhuan-ta¹men. měi-tiān shàngxue-yǐqián, mǔqīn **qīn**shou gei-ta¹men zuo-chī-d, kàn-tāmen-chīwán cái-jiao-ta¹men-zǒu. ta¹men-**yào**-zou-d-shi²hou, fùqīn hui-**qīn**kou gàosu-ta¹men, zǒulù bu²yao-pǎo, xiàxue-yìhòu jiu⁴-yao-huíjiā.

Přepis nahrávky ve znacích:

三、我的父亲今年七十岁了，母亲也六十多岁了。他们虽然老了，可是还一直工作。

好几次我对父母说：“你们老人家不必做事了。我跟大姐都做工，而且工钱都不少，你们日用的钱我跟大姐可以给你们，为什么一定要工作呢？”父亲、母亲听见这个话心里很欢喜。他们对我说：“我们工作钱不多，也不为钱，我们是为了工作才工作。”

Prozodická transkripce:

sān

wo³-d-fùqin jīnnian qīshí-suì-le, mǔqīn yě-liùshí-duō-suì-le.
 ta¹men sui¹ran-lǎo-le, ke³shi-hái yìzhi-gōngzuo. hǎo-ji-cì wo³-
 dui-fùmǔ-shuō: nǐ³men-lǎorenjiā bu⁴bi-zuo-shì-le. wo³-gen-dàjie
 dou¹-zuogōng, er²qie-gōngqian dou¹-bu-shǎo, nǐ³men-rìyòng-d-
 qian², wo-gen-dàjiě ke³yi-gěi-nimen, wèi-sheme yídìng yao-
 gōngzuo-ne? fùqin, mǔqin tīngjian-zhei⁴-ge-huà xīnli-hen-huānxi.
 tāmen-dui⁴-wo-shuō: wo³men-gōngzuo qián-bu-duō, yě-bu-wèi-qián,
 wo³men shì-wei⁴le-gōngzuo cai-gōngzuo.

Přepis nahrávky ve znacích:

四、边介是个科学家，他的著作很多，也是有名的作家。他最近编著的《原子能简说》初版不到十天就都卖完了，现在再版又快出版了。听说再版比原版更有用。

Prozodická transkripce:

sì

biān-jie shì⁴-ge-kēxuejiā, ta¹-d-zhùzuo hěn-duō, ye³-shì-yǒuming-d zuòjiā₁. ta-zuìjìn biān¹zhu-d yuánzīnéng jiǎn-shuō, chūbǎn bu²-dao-shí-tiān jiū⁴-dōu-màiwán-le, xiànzài zàibān **yòu**-kuai-chūbǎn-le. tīngshuō zàibān bǐ-yuánbān gèng-yǒuyòng.

Přepis nahrávky ve znacích:

五、有一个老头，他说他有一本画册，不但里边的画都是名作，而且还有名人写的字。很多人希望看看这本画册，可是这个老头根本不想叫别人看。有一回有一个人对老头说：“你这本画册是不是真的有名人字画？听说画上的字有的写错了，还有白字。”老头听见这个话很生气，马上把画册拿出来，说：“我是老实人，从来说真话。请你看看画里的字，有白字吗？”那个人就看了看这本画册，然后对老头说：“你老人家说得不错，果然没有白字。我希望你老人家把这本画册给大家也看看。”

Prozodická transkripce:

wǔ

you³-yi-ge lǎotóur, tā-shuō ta-you³-yi-ben³ huàcè, budan⁴ lǐbian-d-huàr dou¹-shi-míngzuò, er²qie hai²-you-míngren xiě-d-zì. hen³-duo-ren-xīwàng **kàn**kan zhei⁴-ben-huàcè, ke³shi zhei⁴-ge-lǎotóur **gēn**ben-bu-xiǎng jiao-biéren-kàn. you³-yi-huí you³-yi-ge-rén dui-lǎotóur-shuō: nǐ-zhei-ben-huàcè shì-bu-shi **zhēn**-d you-míngren-zìhuàr? tīngshuō huàshang-d-zì yǒu-d-xiěcuò-le, hai²-you-báizi. lǎotóur-tīng₁jian zhei⁴-ge-huà hen-shēngqì, mǎ**shàng** ba-huàcè na²chulai, shuō: wo³-shi-lǎoshi-ren, **cóng**lai shuō-zhen-huà. qīng³-ni-kànkan huàrli-d-zì, you-báizi-ma? nei⁴-ge-rén jiu-kàn-le kan zhe⁴-ben-huàcè, ránhòu dui-lǎotóur-shuō: ni-lǎorenjiā shuo¹-d-búcuò, guǒrán mei²-you-báizi. wo-xīwàng ni-lǎorenjiā ba-zhe⁴-ben-huàcè gei-dà**jiā** yě-kan₄-kan.

Přepis nahrávky ve znacích:

六、中国从前的学校有男校，学生都是男生。有女校，学生都是女生。后来很多学校在小学六年级以下可以有男女生。现在所有的小学、中学、大学男女生都可以在一个学校念书了。

Prozodická transkripce:

liù

zhōngguó cóngqian-d-xuéxiào you-nánxiào, xuéshēng dou¹-shi-nánshēng. you-nǚxiào, xuéshēng dou¹-shi-nǚshēng. hòulai-hen³-duo-xuéxiào zai-xiǎoxué liù-nianjí-yǐxià ke³yi-you-nánnǚshēng. xiànzài suǒyou-d-xiǎoxué, zhōngxué, dàxue-nánnǚshēng, dōu-keyi zai⁴-yi-ge-xuéxiào nianshū-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

七、有一个人，少年的时候念书不知道用功，念了好多年书，连很简单的东西都写不上来。中年的时候什么事都做不了，而且还不卖力。到了老年，他才知道当初是错了，可是已经晚了。

Prozodická transkripce:

qī

yǒu-yi-ge-ren², shàonian-d-shi²hou niànshū bu⁴-zhīdao-yònggōng,
 nian⁴le hǎo-duo-nian-shū, lian²-hen-jiǎndan-d dōngxi dou-
 xiěbushanglái. zhōngnian-d-shi²hou zuo-shen²me-shì dou-
 zuòbuliǎo, er²qie hai²-bu-màilì. dao⁴le-lǎonián, ta¹-cai-zhīdao
 dāng**chū** shi-cuòle, ke³shi yi³jīng-wǎn-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

八、高直夫是一个作家，他是写社会小说的老手。最近他写了一本小说，是写一个地方的老百姓。他说在这个地方的马路上常常看见男孩子、女孩子、有病的老头子，他们不但没有饭吃，而且也没有亲人，简直是没办法生活。虽然当地的有钱人说出很动听的口号“百姓应该人人有饭吃”，可是马路上的小孩子跟老人，还是马路上的小孩子跟老人。

Prozodická transkripce:

bā

gāo-zhifū shì⁴-yì-ge-zuòjiā, tā¹-shì xiě-shèhuì-xiǎoshuō-d
lǎoshou₃. zuìjìn tā-xiěle-yì⁴-běnr-xiǎoshuō, shì-xiě-yì-ge-
dìfang-d lǎobaixìng. tā-shuō zài-zhè⁴-ge-dìfang-d mǎlushang
chángchang-kànjian nánhaiz, nǚhaiz, yǒu-bìng-d-lǎotóuz, tā¹men-
budàn mei²-yǒu-fàn-chī, èr²qiè yè³-mei-yǒu-qīnren, jiǎnzhí shì-
méi-ban₄fa shēnghuó. suì¹ran-dāngdi-d yǒu-qian-ren² shuōchū hen-
dòngting-d-kǒuhào, bǎixìng yìng¹gai rén-ren-yǒu-fàn-chī,
kè³shì-mǎlushang-d xiǎohaiz gen-lǎorén, **hái**shì mǎlushang-d
xiǎohaiz gen-lǎorén.

Přepis nahrávky ve znacích:

九、我喜欢看小说，把看小说当作日常功课。看小说对作文很有用。我看小说多半要看名著，没看内容以前我先看著者是谁，无名作家写的我不看。

Prozodická transkripce:

jiǔ

wo-xǐhuan kan-xiǎoshuō, ba³-kan-xiǎoshuō dang¹zuo-rìchang-gōngke. kan-xiǎoshuō dui-zuòwén hen-yǒuyòng. wo³-kan-xiǎoshuō duō-**bànr** yao⁴-kan-míngzhù, mei²-kan-nèirong-yǐqián, wǒ xiān-kàn zhùzhe-shi-shéi, wúming-zuòjia-xiě-d **wǒ**-bu-kàn.

Přepis nahrávky ve znacích:

十、一个小学生问老师，“万岁”是不是一万年的意思，有人能活一万年吗？老师说，万岁是一个口号。比方说每年十月一日是中华人民共和国生日，在过生日这一天，中国人常说的口号是“中华人民共和国万岁”，意思是希望中华人民共和国延续一万年。

Prozodická transkripce:

shí

yi²-ge-xiǎoxueshēng wen-lǎoshī, wànsuì shi⁴-bu-shi yi-wàn-nian-d-yìsi, you-rén neng-huó yi-wàn-nian-ma? lǎoshi-shuō, wànsuì shi-yi²-ge-kǒuhào. bi³fang-shuō měi-nian₂ shí-yue-yí-ri shi-zhōnghua-rénmin-gōngheguo shēngri, zai⁴-guo-shēngri zhe⁴-yi-tiān, zhōngguoren cháng-shuo-d kǒuhào-shi, zhōnghua-rénmin-gōngheguó wànsuì, yìsi-shi xi¹wang-zhōnghua-rénmin-gōngheguó yánxù yi-wàn-nian.

Přepis nahrávky ve znacích:

十一、西方男人常说“女人第一”，东方人从前不常说，现在也常说“女人第一”了。

Prozodická transkripce:

shíyī

xīfang nánren cháng-shuō, nǚren-di-yī, dōngfangren-cóngqián bu-
chang-shuō, xiànzài yě³-chang-shuō nǚrén-di-yī-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

十三、有的书店，他们的图书目录不叫图书目录，叫图书介绍。图书目录跟图书介绍里边都有书名，编者或作者，还有出版者，出版年月，初版再版或是古版书原版书，都写得很明白。最后是定价。

Prozodická transkripce:

shísān

you³-d-shūdiàn, ta¹men-d túshu-mùlù **bù**-jiào tu²shu-mùlù, jiao-túshu-jièshào. túshu-mùlù gen-túshu jièshào lǐbian dōu-you shūmíng, biānzhě huò-zuòzhe, hai-you³ chūbǎnzhě, chūban-niányuè, chūban-zàiban, huò⁴-shì gǔban-shū yuánban-shū, **dōu**-xiě-d-hen-míngbai. zuìhòu shì-dìngjià.

Přepis nahrávky ve znacích:

十四、张文贵主编的《中学生》是半月报，每半月出版一次，《编者的话》多半是张文贵写的。有人说他是编书老手，他编写的书、报太多了，不但写得好，而且编得也好。

Prozodická transkripce:

shísì

zhāng-wēngùì zhūbiān-d zhōngxuēshēng shì-**bàn**yue-bào, měi-bàn-yue chūban-yí-cì, biānzhe-d-huá⁴ duō-bànr shì-zhāng-wēngùì-xiě-d. yǒu³-rén-shuō, tā shì-biān-shu-lǎoshǒu, tā biānxiě-d-shū, bào, **tài**-duō-le, budan⁴ xiě³-d-hǎo, èr²qiē biān-d-**yě**-hǎo.

Přepis nahrávky ve znacích:

十五、汉语学社学汉语的学生有初级、中级、高级。初学汉语的是初级，学了一年以上的是中级，学过二年以上的就是高级。

Prozodická transkripce:

shíwǔ

hànyǔ-xuéshè xué-hànyu-d-xuéshēng yǒu-chūjí, zhōngjí, gāoji.
chūxué-hànyu-d shì-chūjí, xué²le yí-nián-yǐshàng-d shì-zhōngjí,
xué²go liǎng-nián-yǐshàng-d jiù⁴-shì-gāoji.

Přepis nahrávky ve znacích:

十六、田直言是前进出版社的主人，他是个著名的出版家。为了做生意，他请写作工作者吃饭，来了很多作家。在吃饭的时候，田直言说：“我做出版事业有很多年了，出版了不少名作者写的书。我的做法有一个口号是：不要错。我们出版的中文书、外文书里都没有错字。大家的大作，如果叫我出版，一定不会出错。”

Prozodická transkripce:

shíliù

tián-zhíyán shì-qiánjìn-chūbānshè-d-zhǔrén, tā¹-shì-ge-zhùmíng-d chūbānjiā. wèi⁴le-zuo-shēngyì, tā-qǐng xiězuo-gōngzuozhě chīfàn, lái²le-hěnduo-zuòjiā. zài-chīfàn-d-shí²hou, tián-zhíyán-shuō: wǒ zuo-chūbān-shìyè yǒu³-hēnduo-nián-le, chūbānle bǔ-shǎo míngzuòzhě xiě³-d-shū. wǒ-d-zuòfǎ yǒu³-yì-ge-kǒuhào-r-shì: búyào-cuò. wǒ³mēn-chūbān-d zhōngwēn-shū, wàiwēn-shūlǐ dōu-meì-you-cuòzì. dàjiā-d dàzuò, rúguo jiào-wo-chūbǎn, yídìng bú-huì-chū-cuò.

Přepis nahrávky ve znacích:

十七、老子是中国古时候的人，他是个思想家。他把他的思想写成了一本书，书名也是《老子》。这本书在中国古典文学里边是名著。

Prozodická transkripce:

shíqī

lǎozǐ shì-zhōngguó gǔ-shíhòu-d-rén², tā-shì-ge sīxiǎngjiā. tā-ba-ta¹-d-sīxiǎng xiěchéngle-yì⁴-běnshū, shūmíng yě³-shì-lǎozǐ. zheì⁴-běnshū zài-zhōngguó gǔdiǎn-wénxué-lǐbian shì-míngzhù.

Přepis nahrávky ve znacích:

十八、高先生有两个儿子，都会开车。老大时常开快车。高先生对老大说：“快车我最不喜欢坐，我亲口告诉过你好几次了。你再也不听话，以后叫你弟弟开车，不叫你开车了。”

Prozodická transkripce:

shíbā

gāo-xian₁sheng you-**liǎng**-ge-ér`z, dou¹-hui-kāichē. lǎodà shíchang-kāi-kuài-chē. gāo-xiansheng dui-lǎodà-shuō: kuài-chē wo-**zuì**-bu-xǐhuan-zuo⁴, wo-qīnkou gàosugo-nǐ hǎo-ji-cì-le. ni-**zài**-bu-tīng-huà, yǐhòu jiao⁴-ni-**dì**di kāichē, **bú**-jiao-ni³ kāichē-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

十九、钱研田在饭馆作小工，每天做饭什么的，虽然很卖力，可是饭馆主人对他不太好。有一天来了一个要饭的小孩，钱研田就给了他一点饭吃。饭馆主人说：“饭馆是做买卖的，是谁做主给要饭的东西吃的？”钱研田说：“我！本来我想先问问你，可是你不在饭馆，我就做主给他了。”

Prozodická transkripce:

shíjiǔ

qián-yantián zai-fànguǎnr zuo-xiǎogōng, měi-tiān zuofàn-shen₂me-
d, sui¹ran hen-màilì, ke³shi-fànguanr-zhǔren dui-ta¹ bu²-tai-hǎo.
you³-yi-tiān láile-yi²-ge yàofàn-d-xiǎoháir, qián-yantián jiu-
gěile-ta¹ yi-diǎnr-fàn-chi. fànguǎnr zhǔren-shuō: fànguǎnr shi⁴-
zuo-**mǎi**mai-d, shi-**shéi**-zuòzhǔ gei-yàofàn-d-dong¹xi-chi¹-d? qián-
yantián-shuō: wǒ! ben³lai-wo-xiǎng xiān-wèn-wen-ni, ke³shi-ni-
méi-zai-fànguǎnr, wo³-jiu-zuòzhǔ gěi-ta-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

二十、我有两个弟弟，两个妹妹，我是老大。我们都学汉语，都很用功。有一天，我跟一个弟弟、一个妹妹在汉语学社听见一个老先生说汉语。妹妹说这位老先生汉语说得好听极了。弟弟问：“这位老先生是谁？”我告诉他这位老先生是《汉语学报》的编者，他姓高，他的名字我忘了，人家都叫他高老先生。

Prozodická transkripce:

èrshí

wo³-you-liǎng-ge-dìdi, liǎng-ge-mèimei, wo³-shi-lǎodà. wo³men-
dōu xue-hànyu₃, dōu-hen-yònggōng. you³-yi-tiān, wo³-gen-yi²-ge-
 dìdi, yi²-ge-mèimei zai-hànyu-xuéshe, tīngjian-yí-ge lǎo-
 xiānsheng shuo-hànyu. mèimei-shuō, zhei⁴-wei-lǎo-xian₁sheng
 hànyǔ shuo¹-d-hǎoting-jíle. dìdi-wen⁴: zhei⁴-wei-lǎo-xiansheng
 shi-shéi? wǒ-gàosu-tā, **zhèi**-wei-lǎo-xian₁sheng shi-hànyu-xuebào-
 d-biānzhe₃, tā-xìng-gāo, ta¹-d-míngzi wo-wàngle, rénjiā dou-
 jiào-ta **gāo**-lǎo-xiansheng.

Přepis nahrávky ve znacích:

二十一、我们大学的图书馆很大，书多极了，我每天下课以后就到图书馆去看书，那是课外研究学问的好地方。我现在虽然离开了大学，还是忘不了那个图书馆。

Prozodická transkripce:

èrshíyī

wo³men-dàxue-d-túshuguǎn hěn-dà, shū duō-jíle, wo-měi-tian₁
xiàke-yǐhòu jiu⁴-dao-túshuguǎn qu-kàn-shū, nèi-shi, kēwài
yánjiu-xuéwen-d hǎo-dìfang. wo-xiànzài sui¹ran-li²kaile-dàxué,
hai²shi-wàngbuliao³ nei⁴-ge-túshuguǎn.

Přepis nahrávky ve znacích:

二十二、张先生：我现在学汉语，课外的时候必须常听录音。我本来有一个录音机，因为太旧了，录的音太难听；有时音很大，有时却听不见；有时快极了，有时慢极了，实在不能用了，我想再买一个。以前你说过你有一个朋友连先生是卖录音机的。请你帮我问问要多少钱？问好！小弟马文华上一月十九日。

Prozodická transkripce:

èrshí'èr

zhāng-xiānshēng: wǒ-xiànzài xué-hànyǔ, kèwài-d-shí²hou bìxū-cháng-tīng-lùyīn. wǒ-běnlái yǒu³-yī-ge-lùyīnjī, yīn¹wei-tài-jiù-le, lǜ⁴-d-yīn tai-nántīng; yǒushí yīn-hen-dà, yǒushí que-tīngbujiàn; yǒushí kuài-jíle, yǒushí màn-jíle, **shí**zai bu⁴-neng-yòng-le, wǒ-xiāng³ zai-mǎi-yī-ge. yǐqián, nǐ-tīngshuōgo, nǐ-you-yī²-ge-péngyou **lián**-xiānshēng shì-mǎi lǜ⁴yīnjī-d. qǐng-nǐ³ bang-wo³ wèn-wen yào-duōshǎo-qián? wènhaò! xiǎodì mǎ-wénhuá, shàng, yī-yuē-shíjiǔ-ri.

Lekce 36 (di-sānshiliù-ke)

Přepis nahrávky ve znacích:

一、高文如少年的时候事业很成功，后来到了中年，他的事业不如从前了。他常对别人说他少年得意的事。有人对他说：“人应当对现在的事业多用心，不必常说过去的事，过去的已经过去了，常说有什么用呢？”

Prozodická transkripce:

yī

gāo-wenrú shàonian-d-shi²hou, shìye hen-chénggōng, hòulai
dao⁴le-zhōngnian², ta¹-d-shìye burú-cóngqián-le. tā chang²-dui-
biéren-shuō ta-shàonian déyì-d-shi. yǒu-ren-dui⁴-ta-shuō: ren-
yīngdāng dui-xiàn^{zài}-d-shìye duo-yòngxīn, búbì cháng-shuō guòqu-
d-shi⁴, guòqu-d yijīng-guòqu-le, cháng-shuō you-shen²me-yòng-ne?

Přepis nahrávky ve znacích:

二、从我家到山上有一条大路、一条小路，小路比大路近，大路比小路容易走。有一天我跟我弟弟从大路上山，我在前边走，弟弟在后边走。我们走了一会，我回头看弟弟不见了。我心里想弟弟上哪儿去了呢？又过了一会我往山上看，弟弟在山上出现了。原来他去走小路，比我先到山上了。

Prozodická transkripce:

èr

cong-wǒ-jia dao-shān-shang, you³-yi-tiao-**dà**-lù, yi-tiao²-xiǎo-lù, xiǎo-lù bi-dà-lu-jìn, dà-lù bi-xiǎo-lu róngyi-zǒu. you³-yi-tiān, wǒ-gen-wǒ-dìdi cong-dà-lu-shàng-shān, wǒ zai-qiánbian-zǒu, dìdi zai-hòubian-zou³. wo³men-zǒu-le-yi-huir³, wo-huítóu kan-dìdi bú-jiàn-le. wǒ-xin₁li-xiǎng dìdi shang-nǎr-qule-ne? yòu-guo-le-yi-huir³ wo³-wang-shānshang-kan⁴, dìdi zai-shānshang-chūxiànle. yuánlái ta¹-qu-zǒu-xiǎo-lù, bi-wǒ xiān-dao shānshang-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

三、念完中学有两条出路，一条出路是上大学，一条出路是工作，可是一个中学生在社会上能做什么呢？所以有很多人一边工作一边用功研究学问。后来他们不但有了很好的学问，而且在工作上也是好的工作者。

Prozodická transkripce:

sān

nian⁴wan-zhōngxué you-liǎng-tiao-chūlù, yì-tiao-chūlù shi-shang⁴-dàxué, yì⁴-tiao-chūlù shi-gōngzuo, ke³shi-yì²-ge-zhōngxueshēng zai-shèhuishang neng²-zuo-shénme-ne? suo³yi yǒu-hen-duo-rén yìbiān-gōngzuò, yì⁴bian-yònggōng yánjiū-xuéwen. hòulái ta¹men-búdàn you³le-**hěn**-hao-d-xuéwèn, er²qie zai-gōngzuoshang **yě**-shi-hǎo-d-gōngzuozhě.

Přepis nahrávky ve znacích:

四、张思明今年十七岁，他弟弟十六岁，他们两个人想去考大学。他弟弟对他说：“听说考大学的学生一定要在十六岁以上。你今年十七岁了，已经是在十六岁以上，当然可以考大学了。我今年才十六岁，不是在十六岁以上，哪儿能考大学呢？”张思明说：“十六岁以上连十六岁也算在内。你是可以考大学的。”他弟弟说：“我明白了。比方说坐火车十二岁以下的孩子可以买半票，意思是十二岁的孩子也可以买半票的。”

Prozodická transkripce:

sì

zhāng-símíng jīnnián shíqī-suí, tā-dìdì shíliù-suí, tā¹mén-
liǎng-ge-ren² xiāng³-qù-kǎo-dàxué. tā-dìdì duì⁴-tā-shuō:
tīngshuō, kǎo-dàxué-d-xuéshēng yídìng-yào⁴-zài shíliù-suí-
yǐshàng. nǐ-jīnnián shíqī-suí-le, yǐjīng-shì-zài shíliù-suí-
yǐshàng, dāngrán-ke³yi kǎo-dàxué-le. wǒ jīnnián-cai-shíliù-suí,
bú-shì-zài shíliù-suí-yǐshàng, nǎr-néng-kǎo-dàxué-ne? zhāng-
símíng-shuō: shíliù-suí yǐshàng, lián-shíliù-suí yě-suan-zài-
nèi. nǐ³-shì-kěyi-kǎo-dàxué-d. tā-dìdì-shuō: wǒ-míngbai-le.
bǐ³fang-shuō zuò-huǒchē, shì'èr-suí yíxià-d-háiz ke³yi-mǎi bàn-
piào, yìsì-shì shì'èr-suí-d-háiz yě-kěyi-mǎi bàn-piào-d.

Přepis nahrávky ve znacích:

五、有一个工人说他很喜欢卖力做工，希望把工作做得最好，更喜欢把工资拿给儿女去念书，希望他们能得到更好的学问。有人说这个工人不但是一个很好的工人，而且是一个最开明的父亲。

Prozodická transkripce:

wǔ

yǒu-yi-ge-gōngren-shuō ta¹-hen-xǐhuan màili-zuògōng, xīwang-ba-gōngzuo zuo⁴-d-**zui**-hǎo, **gèng**-xǐhuan ba-gōngzī na²-gei-ér'nǚ qu-niànshū, xīwàng ta¹men-neng-dédao gèng-hao-d-xuéwen. you³-ren-shuō zhei⁴-ge-gōngrén búdàn shi⁴-yi-ge **hěn**-hao-d-gōngrén, er²qie shi⁴-yi-ge zuì-kāiming-d-fùqin.

Přepis nahrávky ve znacích:

六、我有一个朋友是法国人，他会四国文字——

法文、英文、日文、还有中文。他汉语说得很好，就是有点山东口音。他说教他汉语的老师是中国山东省人，三十多年以前就在法国，一边念书一边工作，学问很好，现在差不多是一个老人了，还在法国研究学问呢。

Prozodická transkripce:

liù

wo-you³ yi²-ge-péngyou shi-fǎguoren, ta¹-hui-**sì**-guo-wénzi —
fǎwén₂, yīngwén₂, rìwén₂, hái-you zhōngwén. ta-**hànyu** shuo¹-d-hěnhǎo,
jiu⁴-shi you-dianr³ shāndong-kǒuyīn. tā-shuō, jiao⁴-ta-
hànyu-d-lǎoshī shi-zhōngguo shāndong-shěng-ren, sānshi-duo-
nián-yīqián jiu⁴-zai-fǎguo, yibiān-niànshū yibian¹-gōngzuò,
xuéwen-hěnhǎo, xiànzài cha⁴buduō shi⁴-yi-ge-**lǎoren**-le, **hái**-zai-
fǎguo yánjiū xuéwen-ne.

Přepis nahrávky ve znacích:

七、我一直地忘不了父亲说的话。在我第一次离开家，要开始上大学的时候，父亲对我说：“以前我就希望你能上大学，现在这个愿望实现了。你到大学以后，主要的功课虽然是应用科学，可是还要把写作当作课外的日常功课。好多学问有时是在课外学到的。”现在我念完了大学，不但学的应用科学在社会上可以实用，而且我的写作能力也有用了。我很喜欢编书，有好几个学报我或是编者，或者是主编。最近我正编著一本《原子能简说》，从原子的原始说到应用，大家都说这本书内容很好。听说原子学社拿这本书当作高级课本。我在写作的时候，时常想到父亲亲口告诉我的话：“好多学问是在课外学到的。”我的写作能力真的是在课外学到的，所以我一直地忘不了父亲他老人家说的话。

Prozodická transkripce:

qī
wǒ-**yì**zhí-d-wàngbuliao³ fùqin-shuō-d-huà. zai-wo³-di-yí-ci
li²kai-jiā, yao-kāishǐ shang-dàxué-d-shi²hou, fùqin dui⁴-wo-
shuō: yǐqián wo³-jiu-xīwàng ni³-neng-shang-dàxué, xiànzài zhei⁴-
ge-yuànwang shíxiàn-le. ni³-dao-dàxué-yǐhòu, zhǔyao-d-gōngkè
sui¹ran-shi **yìng**yong-kēxue, ke³shi hái yào-ba xiězuò dàngzuo
kèwài-d-rìchang-gōngkè. hǎo-duo-xuéwèn you³-shihou shi⁴-zai-
kèwài-xue²dao-d. xiànzài wo-niánwanle-dàxué, budan⁴ xue²-d-
yìngyong-kēxué, zai-shèhuishang ke³yi-shǐyòng, er²qie wo³-d-
xiězuo-nengli⁴ **yě**-yǒuyòngle. wǒ hen-xǐhuan biānshū, you-hǎo-ji-
ge-xuébào wo-huòshi-biānzhe, huo⁴zhe shi-zhǔbiān. zuìjìn, wo³-
zheng-biānzhu-yi-benr³ yuánzǐnéng-jiǎnshuō, cong-yuánzǐ-d-
yuánshǐ, shuo¹-dao yìngyòng, dàjiā **dōu**-shuō zhei⁴-ben-shū
nèirong-hěn-hǎo. tīngshuō, yuánzǐ-xuéshè na-zhei⁴-ben-shū
dāngzuo gāoji-kèběnr. wo³-zai-xiězuò-d-shi²hou, shíchang
xiǎngdào fùqin qīnkou gao⁴su-wo-d-huà: hǎo-duo-xuéwèn shi⁴-zai-
kèwài xuédao-d. wo³-d-xiězuo-néngli **zhēn**-d shi⁴-zai kèwài

xue²dao-d, suo³yi wo-yìzhi-d wàngbuliao³ fùqin ta-lǎorenjiā
shuo¹-d-huà.

Přepis nahrávky ve znacích:

八、我妹妹跟弟弟都在一个中学念书。妹妹是高中二年级，弟弟才念初中。这个中学男女学生一共有三百多人，校长是一个有名望的学者。他是个老年人，没有儿女，他把学生当作亲人。他喜欢给学生写字，也喜欢教学生写字。有一天我弟弟在家写了好几个大字，拿到学校给校长。校长看了很喜欢，因为这天是校长的生日，我弟弟写的是“老校长长寿！”

Prozodická transkripce:

bā

wo-mèimei gen-dìdi dou¹-zai-yi²-ge-zhōngxue niànshū. mèimei-shi gāozhong-èr-nianji², dìdi cái-nian-chūzhōng. zhè⁴-ge-zhōngxué nán'nǚ-xuéshēng yí**gòng** you-sānbai-duo-ren², xiàozhǎng shi-yi²-ge you-míng**wàng**-d-xuézhe. tā-shi-ge lǎonianrén, mei-you³-ér'nǚ, ta¹-ba-xuéshēng dāngzuo-qīnren. ta-xǐhuan gei-xuésheng-xiězì, ye-xǐhuan-jiāo xuésheng-xiězì. you³-yi-tiān, wo-dìdi zai-jiā xiě³-le-hǎo-ji-ge-dàzì, na²-dao-xuéxiào gei-xiàozhǎng. xiàozhang₃ kànle hen-xǐhuan, yin¹wei-zhèi-tiān shi-xiàozhang₃-d-shēngrì, wo-dìdi xiě-d-shi, lǎo-xiàozhang-chángshòu!

Přepis nahrávky ve znacích:

九、张木要学马来语，他想买一本马来语的书。他不知道书名，也不知道什么地方卖。有人告诉他，可以到六十年代书社去看看。他到了六十年代书社，先看图书目录，果然有好几本马来语的书。他就请书社的店员拿给他看看。店员说：“已经卖完了。你如果要买可以把书名、书号写下来，我们可以在五天以内给你买来。”张先生只好写了书名、书号请书店给他买了。

Prozodická transkripce:

jiǔ

zhāng-mù yào-xue² mǎlaiyu³, tā-xiāng-mǎi-yi-ben³ mǎlaiyu-d-shū.
 ta¹-bu-zhīdao shūmíng, **yě**-bù-zhīdao shénme-di⁴fang-mài. you³-
 ren-gao⁴su-tā, ke³yi dao-liùshi-niándài shūshè qu-kàn-kan. ta-
 dao⁴le liùshi-niándài-shūshè, xiān-kan túshū-mùlù, guo³ran-you-
 hǎo-ji-ben³ mǎlaiyu-d-shū. ta¹-jiu-qǐng shūshe-d-diànyuán na²-
 gei-ta-kàn-kan. diànyuan-shuō: **yǐ**jīng-màiwán-le. ni-ru²guo-yào-
 mǎi ke³yi-ba-shūmíng, shūhào xie³xialai, wo³men-kěyi zai-wū-
 tian-yǐnèi gei³-ni-mǎilai. zhāng-xiānsheng zhihao³ xie³le-
 shūmíng shūhào qǐng-shūdiàn gei³-ta-mǎile.

Přepis nahrávky ve znacích:

十、我跟马先生都是东方语文学社的社员。我到这个学社，是马先生介绍的。很早以前我就听说这个学社是研究中国语言的好地方。这里学汉语是先学拼音字母，再学对话，然后再学念字。后来我就在这里研究汉语，果然学得很快。这里真是研究中文的好地方。

Prozodická transkripce:

shí

wo³-gen-**mǎ**-xiānsheng dou¹-shi dōngfang-yu³wen-xuéshè-d shèyuán.
 wo-dao⁴ zhei⁴-ge-xuéshè, shi-**mǎ**-xiānsheng jièshào-d. hen³-zao-
 yǐqián wo³-jiu-tīngshuō zhei⁴-ge-xuéshè shi-yánjiū zhōngguo-
 yǔyan-d hǎo-dìfang. zhe⁴li-xue-hànyu³, shi-xiān-xué, pīnyin-
 zìmǔ, **zài**-xue-duìhuà, ránhòu zài-xue-niànzì. hòulai wo³-jiu-zai-
 zhèli yan²jiu-hànyu³, guo³ran xue²-d-hěn-kuài. zhèli zhēn-shi
 yánjiū-zhōngwen-d hǎo-dìfang.

Přepis nahrávky ve znacích:

十一、有人说中文学会马会长的做法不对。会里的事他一个人作主，别人没办法跟他共事。必须想出一个办法，请马会长时常听听大家的意见。如果马会长还是不听，大家就要离开这个会了。

Prozodická transkripce:

shíyī

you³-ren-shuō zhōngwen-xuéhui mǎ-huizhang-d-zuòfa bú-duì. **huì**li-
 d-shìr ta-yí-ge-ren-zuo⁴zhu, biéren mei-bànfā gen¹-ta-gòngshì.
 bìxū xiǎngchu-yi²-ge-bànfā, qǐng mǎ-huizhang shíchang-tīng-tīng
 dàjiā-d-yi⁴jian. ru²guo-mǎ-huizhang³ **hái**shi-bu-tīng, dàjiā jiu⁴-
 yao-líkāi zhei⁴-ge-huì-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

十二、从前中国老百姓有很多人没念过书，不会写字。现在没念过书、不会写字的比以前少了。

Prozodická transkripce:

shí'èr

cóngqián, zhōngguó-lǎobǎixìng yǒu³-hén-duo-rén mei-niàngò-shū,
bù²-huì-xiězì. xiànzài mei-niàngò-shū, bú-huì-xiězì-d, bǐ-
yǐqián-shǎo-le.

Přepis nahrávky ve znacích:

十三、我要学马来语，我问白先生是否有马来语课本。白先生说：“我有一本《日常实用马来语课本》借给张先生了。张先生借用的时候亲口对我说他借一个月，可是现在三个月了，也没给我。这本书很出名，是五十年代出版社出版的，编著的人是马来著名的学者，你可以去买一本。”

Prozodická transkripce:

shísān

wo³-yao-xué mǎlaiyu³, wo³-wen-bái-xian₁sheng shìfóu you-mǎlaiyu-kèběnr. bái-xiansheng-shuō: wǒ-you-yi-benr³, rìchang-shíyong-mǎlaiyu-kèběnr, jie⁴-gei-zhāng-xiansheng-le. zhāng-xiansheng jièyong-d-shi²hou, qīnkou-dui⁴-wo-shuō ta¹-jie-**yí**-ge-yue⁴, ke³shi-xiànzai **sān**-ge-yue-le, **yě**-mei-gei-wo³. zhei⁴-ben-shū henchūmíng, shi-**wǔ**shi-niándài chūbǎnshè chūbǎn-d, biānzhu-d-ren² shi-mǎlai-zhùmíng-d-xuézhě, ni-ke³yi qu-mǎi-yi-benr³.

Přepis nahrávky ve znacích:

十四、高先生到中外书店去买一本《社会学》。书店的人说：“你要买哪本《社会学》？著作者是谁？”高先生说：“我买马文明先生编著的。”

Prozodická transkripce:

shísì

gāo-xian₁sheng dao-zhōngwai-shūdiàn qu-mǎi-yi-benr³ shèhuixué.
shūdiàn-d-ren-shuō: ni³-yao-mai-nǎ-benr shèhuixué? zhùzuozhě
shì-shéi? gāo-xiansheng-shuō: wo-mǎi mǎ-wenmíng-xian₁sheng
biānzhu-d.

Přepis nahrávky ve znacích:

十五、大文先生：我到中国内地已经三个多月了，现在开始研究中国的原始文字。我每天白天在学校里念学校的功课，晚上到中文研究社研究。社长是一个老年人，著作很多。他最近写了一本《文字学简说》，他说他写这本书共用了两年时间。这本书我很喜欢看，我一共有两本。现在给你一本，我想你或者也喜欢看。问好。弟毛东白上十月八日。

Prozodická transkripce:

shíwǔ

dà-wen-xian¹sheng: wo³-dao-zhōngguo-nèidì yǐjīng-**sān**-ge-duo-yuè-le, xiànzai-kaishǐ-yánjiū zhōngguo-d-**yuán**shi-wénzì. wo-měi-tian-báitiān, zai-xuéxiàoli nian-xuéxiào-d-gōngke, wǎnshang dao-zhōngwen-yánjiūshè yánjiū. shèzhǎng shí⁴-yì-ge lǎonianren², zhùzuo-hěn-duō. ta-zuìjìn xiěle-yì-benr³, wénzìxué jiǎnshuō, tā-shuō, ta¹-xiè-zhèi⁴-ben-shū gòngyòngle **liǎng**-nian-shíjiān. zhè⁴-ben-shū wo³-hèn-xǐhuan-kàn, wǒ-yíòng you-liǎng-benr. xiànzài gěi-ni-yì-benr³, wo³-xiàng-nǐ huòzhě yě-xihuan-kan⁴. wènǎo. dì-máo-dongbái shang⁴ shí-yue-bā-ri.

Přepis nahrávky ve znacích:

十六、有一个女孩子很老实，念书很用功。她家离一个男校很近。那个学校虽然是男校，可是也有女生。她的父母就叫她在那个男校念小学。有一天，这个女孩子对她父母说：“我不喜欢在男校念书，天天跟男生在一块。学校里虽然也有好几个女生，可是男生更多。

还有，学校里的老师也是男人。我更喜欢到女校去念书。”

Prozodická transkripce:

shíliù

yǒu-yi-ge-nǚhaiz hen-lǎoshí, niànshū hen-yònggōng. tā-jiā li-yi²-ge-nánxiào hěn-jìn. **nèi**-ge-xuéxiào suī¹ran-shi-nánxiào, ke³shi-**yě**-you-nǚshēng. tā¹-d-fùmǔ jiu⁴-jiao-ta zai-nèi-ge-nánxiào nian-xiǎoxué. yǒu³-yi-tiān, zhei⁴-ge-nǚhaiz duì-tā-fùmǔ-shuō: wǒ-**bù**-xǐhuan zai-nánxiào niànshū, tiān-tiān gen-nánshēng zai-yíkuàir. xuéxiàoli suī¹ran-yě-you hao³-ji-ge-nǚshēng, ke³shi nánshēng-geng-duō. hái-you, xuéxiàoli-d-lǎoshī yě shi-nán²ren. wǒ geng-xi³huan-dao-nǚxiào qu-niànshū.

Přepis nahrávky ve znacích:

十七、我在图书馆里看见一本儿童画册、一本小说，我想借来在家看。图书馆的人说：“这本画册可以借，这本小说因为是名著，有很多人要看，只能在这里看，不能借。”

Prozodická transkripce:

shíqī

wo³-zai-túshuguǎnli kànjian-yi-ben³ tónghuàcè, yi-ben³-
xiǎoshuō, wo³-xiang-jièlai zai-jiā-kan⁴. túshuguǎn-d-rén-shuō:
zhe⁴-ben-huàcè kě³yi-jiè, zhe⁴-ben-xiǎoshuō yīn¹wei-shi-míngzhù,
yǒu-hen-duo-ren² yào-kàn, zhī³-neng-zai-zhèli-kan⁴, bù-neng-jiè.

3 Prozodická analýza

3.1 Metody a postupy vypracování analýzy

Jako metodu pro vypracování prozodické analýzy korpusu jsem zvolil metody vycházející z kvantitativní lingvistiky. Kvantitativní, nebo též statistická lingvistika, je obor, který má u nás kořeny již ve 30. letech 20. století.³³ Jedná se o disciplínu na rozhraní matematiky a jazykovědy, kdy se za pomoci matematických metod dají analyzovat určité lingvistické prvky. Marie Těšitelová tento obor v 80. letech popsala jako součást matematické lingvistiky, kdy se v rámci zkoumaného textu zjišťuje kvantita či množství různých jazykových jevů, u kterých se pak dají analyzovat větné vztahy, jejich formální či sémantická stránka atd.³⁴

Rytmická struktura čínského textu je vytvářena větami, kóly a segmenty.³⁵ Segmenty a kóla jsou základní stavební jednotky čínské věty. Z tohoto důvodu je analýza korpusu zaměřena právě na tyto dvě složky. V případě segmentů analyzuji jejich počet, průměrnou délku, velikost segmentů podle počtu slabik a typologii jejich rytmičského průběhu. Rytmičský průběh a analýza prominence slabik odkazuje na názvosloví přejaté z učení Oldřicha Švarného a Davida Uhra. Konkrétně se jedná o publikace *Prozodická gramatika čínštiny* a *Hovorová čínština v příkladech I-IV*.³⁶ Co se týče kól, u nich analyzuji jejich počet, průměrnou délku jejich segmentů a na závěr čtyři typy rytmičských sledů.

V kapitole 3.2 analýza segmentů uvádím u jednotlivých typů rytmičských sledů segmentu zpravidla dva až tři příklady.³⁷ U šesti-, sedmi- a víceslabičných segmentů může být uvedeno příkladů méně, jelikož se některé rytmičské sledy v korpusu objevují pouze jednou. Jednotlivé analýzy jsou obohaceny o tabulky a grafy s popisem daných číselných hodnot.

³³ ČERNÝ, Jiří. *Dějiny lingvistiky*. Olomouc: Votobia, 1996, str. 128.

³⁴ TĚŠITELOVÁ, Marie. *Kvantitativní lingvistika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, str. 8-9.

³⁵ UHER, David a Tereza SLAMĚNÍKOVÁ: *Prozodická analýza monologu*. Dálný východ 2015, V(2), s. 105.

³⁶ Názvosloví je vysvětleno v teoretické části této práce.

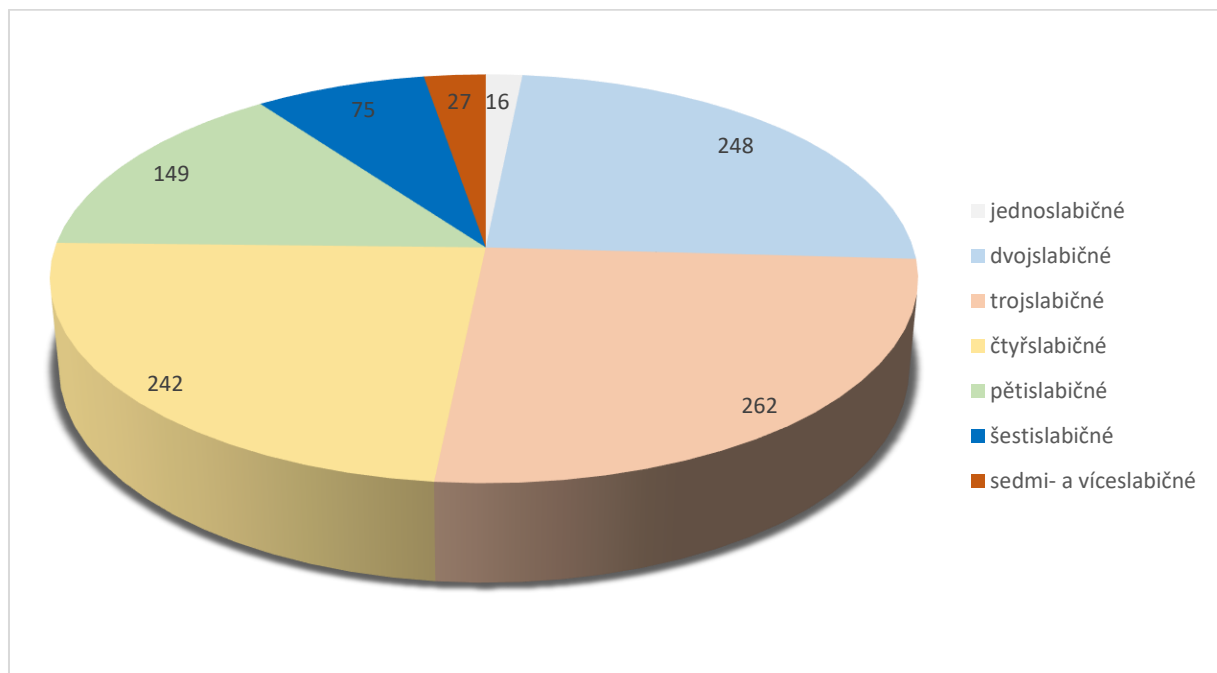
³⁷ Pro formální styl zápisu viz Ediční poznámka

3.2 Analýza segmentů

3.2.1 Obecné charakteristiky segmentů

Analýzovaný korpus obsahuje 1019 segmentů, které jsou složeny z celkem 3 662 slabik. Segmenty jsou tvořeny jednou až devíti slabikami a průměrná délka segmentu je 3,6 slabiky.

Graf č. 1: Zastoupení segmentů podle počtu slabik

Jak můžeme vidět z grafu č. 1, zhruba 75% korpusu tvoří dvojslabičné, trojslabičné a čtyřslabičné segmenty, mezi nimiž nejpočetněji zastoupenou skupinou jsou trojslabičné segmenty (25,7%). Nejméně zastoupenou skupinou jsou v tomto případě segmenty jednoslabičné, kterých je v korpusu pouze 16 a tvoří tak necelé 2% všech segmentů. Ovšem pokud bychom rozdělili skupinu sedmi- a víceslabičných segmentů dále na osmi- a devítislabičné, pak by byly nejméně zastoupenou skupinou segmentů právě tyto dvě skupiny. Osmislabičných segmentů je v korpusu celkem 6 a devítislabičné jsou v korpusu pouze 3, čili dohromady se podílí na pouhých 0,9% z celého korpusu.³⁸ Podrobný rozbor můžeme vidět níže v tabulce č. 1.

³⁸ V excelovém souboru, který obsahuje podrobnou analýzu korpusu, jsou sedmi- a víceslabičné segmenty dále rozděleny i na osmi- a devítislabičné. V práci však pro zjednodušení v tabulkách a grafech uvádím hodnoty součtu těchto daných segmentů.

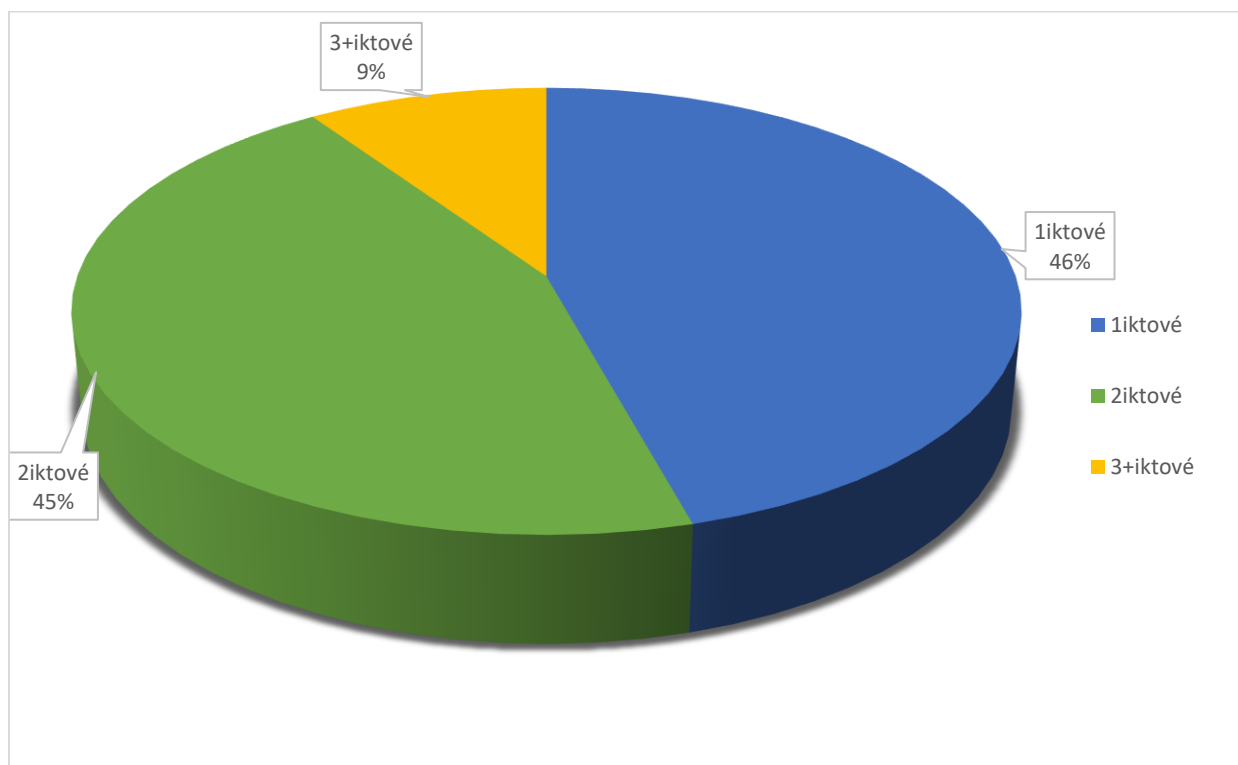
Tabulka č. 1: Zastoupení segmentů podle počtu slabik

Typ segmentu	Počet	Procentuální zastoupení
jednoslabičné	16	1,6 %
dvojslabičné	248	24,3 %
trojslabičné	262	25,7 %
čtyřslabičné	242	23,7 %
pěťslabičné	149	14,6 %
šestslabičné	75	7,4 %
sedmi- a vícslabičné	27	2,7 %
Celkem	1019	100 %

Dále, co se týče počtu iktů, se v analyzovaném korpusu vyskytují segmenty jednoiktové, dvouiktové, tříiktové a čtyř- a pětiiktové.³⁹ Jak lze vyčíst z grafu č. 2, zastoupení jednoiktových a dvouiktových segmentů je téměř totožné, dohromady čítají zhruba 90% celého korpusu. Maličko početnější jsou segmenty jednoiktové, kterých je 466 a činí necelých 46% celkového počtu. Tři a víceiktové segmenty, kterých je dohromady 97, mají v korpusu zhruba 10% zastoupení. Pokud bychom je chtěli ještě dále rozdělit, tříiktových segmentů je 90, čtyř a pětiiktových segmentů je 7, což je hodnota zhruba 0,7% z celkového korpusu.

³⁹ Tři až pětiiktové segmenty v grafu označuji jako „3+iktové“.

Graf č. 2: Zastoupení segmentů podle počtu iktů

Tabulka č. 2: Segmenty podle počtu iktů

Typ segmentu	Počet	Procentuální zastoupení
jednoiktové	466	45,75 %
dvouiktové	456	44,75 %
tři a víceiktové	97	9,5 %
Celkem	1019	100 %

Tabulka č. 2 obsahuje konkrétní hodnoty zastoupení segmentů podle počtu iktů. Segmentů s jednou arzí je nejvíce, nejméně je segmentů s tři a více arzemi.

Tabulka č. 3: Prominence slabik

Prominence slabik	Počet	Procentuální zastoupení
Zdůrazněně tónická (ZT)	86	2,3%
Plně tónická iktová (PI)	1204	32,9%
Plně tónická neiktová (PN)	470	12,8%
Oslabeně tónická iktová (OI)	383	10,5%
Oslabeně tónická neiktová (ON)	285	7,8%
Atónická (AT)	1234	33,7%
Celkem	3662	100,0%

Z tabulky č. 3 můžeme vidět, že největší zastoupení mají v korpusu slabiky atonické. Druhým největším celkem jsou slabiky plně tónové iktové. Slabiky, které mají zachovaný tón, se na korpusu podílejí zhruba ze 48%, což znamená, že u více než poloviny všech slabik došlo buď k oslabení nebo úplnému vypuštění tónu.

3.2.2 Jednoslabičné segmenty

V rámci mého korpusu se jednoslabičné segmenty tvořené lichou iktovou slabikou objevily v šestnácti případech. V patnácti případech se jedná o jednoslabičné jednoiktové segmenty, které nesou plnou tónickou prominenci (PI), v jednom případě se jednalo o jednoslabičný jednoiktový oslaběně tónický segment (OI). Oslabeně tónický segment se vyskytl uprostřed věty, segmenty s plnou tónickou prominencí se vyskytovaly na začátku věty, popřípadě na začátku kóla, popřípadě tvořily samostatný jednoslabičný kólon.

Typy jednoslabičných segmentů:

/bào/	35_14_2_k4_1
/wǒ/	36_2_2_k3_1
/shang ⁴ /	36_15_8_k1_2

3.2.3 Dvojslabičné segmenty

V korpusu se vyskytuje celkem 248 dvojslabičných segmentů. Dvojslabičné segmenty mohou být jednoiktové descendentní nebo jednoiktové ascendentní, přičemž v mém korpusu je jejich zastoupení zhruba 61% ascendentních k 39% descendentním segmentům (viz *Tabulka č. 4* níže).

Typy dvojslabičných segmentů:

1) Descendentní

/fùqín/	35_3_5_k1_1 ⁴⁰
/suo ³ yì/	36_3_2_k1_1
/dōu-shuō/	36_7_7_k5_2

2) Ascendentní

/cóngqián/	35_1_1_k1_1
/duō-bànr/	35_9_3_k1_2
/budan ⁴ /	36_7_5_k2_1

Tabulka č. 4: Dvojslabičné segmenty

Typ rytmického sledu	Počet	Procentuální zastoupení
descendentní	96	38,7 %
ascendentní	152	61,3 %
Celkem	248	100 %

Jak můžeme vidět z tabulky č. 4, zastoupení ascendentního rytmického sledu je více než 61%, zastoupení descendentního sledu je zhruba 39%. Ascendentní sled tedy převažuje téměř ze 2/3.

⁴⁰ Číselná řada odkazuje na konkrétní segment v rámci korpusu. Jedná se o Lekci 35, text č. 3, věta č. 5, kólon č. 1, segment 1. Následující příklady mají všechny stejný způsob označení (viz *Ediční poznámka* v úvodu práce).

3.2.4 Trojslabičné segmenty

Korpus obsahuje celkem 262 trojslabičných segmentů. Trojslabičné segmenty mohou mít jeden nebo dva ikty. Jednoiktové se dělí na jednoiktové descendentní nebo na jednoiktové ascendentní. Jednoiktové descendentní se pak dále mohou vyskytovat ve formě s předklonkou (proklitikon),⁴¹ jednoiktové ascendentní se mohou vyskytovat ve formě s příklonkou (enklitikon).⁴² Segmenty s dvěma ikty pak označujeme jako dvouiktové akronymické.

Typy tříslabých segmentů:

1) Jednoiktový

A. Jednoiktový descendentní

a) Jednoiktový descendentní jako celek

/wèi-shenme/	35_3_4_k5_1
/yě-kan ₄ -kan/	35_5_8_k1_5
/zhāng-xiansheng/	36_13_3_k1_1

b) Jednoiktový descendentní s předklonkou

/wo-xǐhuan/	35_9_1_k1_1
/qǐng-shūdian/	36_9_8_k1_5
/zai-jiā-kan ₄ /	36_17_1_k3_2

B. Jednoiktový ascendentní

a) Jednoiktový ascendentní jako celek

/you-yuányīn/	35_1_5_k1_2
/yao-kāishǐ/	36_7_2_k2_1
/gei-xiàozhǎng/	36_8_6_k3_2

b) Jednoiktový ascendentní s příklonkou

/niànshū-le/	35_6_4_k4_3
/kǒuhàor-shi/	35_10_3_k3_3
/bú-jiàn-le/	36_2_3_k2_3

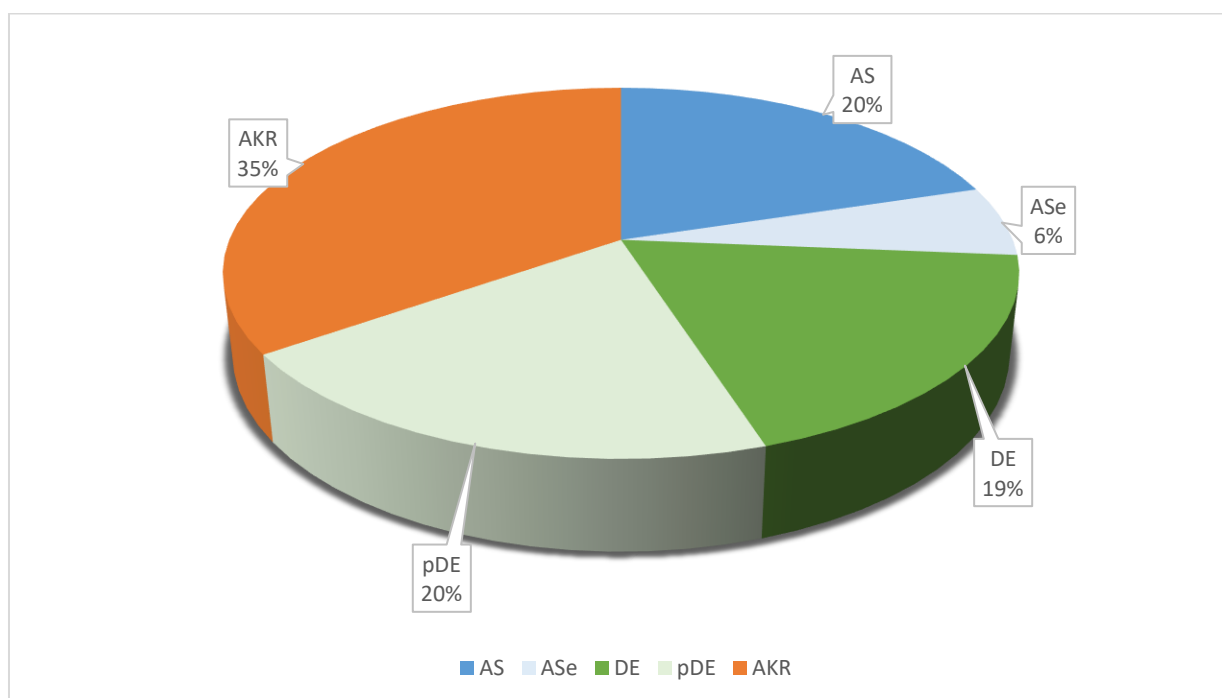
2) Dvouiktový akronymický

/bǎijiāxìng/	35_1_1_k2_2
/xue ² -nian-zì/	35_1_3_k2_2
/diànyuan-shuō/	36_9_6_k1_1

⁴¹ V zápisech se označují jako pDE (proklitikon+Descendentce).

⁴² V zápisech se označují jako ASe (Ascendence+enklitikon).

Graf č. 3: Typologie tříslabičných segmentů podle rytmického sledu

Jak je možno vidět na grafu č. 3, v rámci tříslabičných segmentů jsou nejpočetněji zastoupenou skupinou segmenty dvouiktové akronymické (AKR), které čítají zhruba 35% segmentů. Jednoiktové descendentní segmenty dohromady čítají zhruba 39%, ale jedná se o kombinaci jak jednoiktových descendentních (18,7%), tak jednoiktových descendentních s předklonkou (20,2%). Jednoiktové ascendentní segmenty dohromady tvoří zhruba 26%, z toho je však nejméně početně zastoupena skupina jednoiktových ascendentních s příklonkou, která se na celkové hodnotě podílí pouze 6%. To vychází na zhruba 1/6 oproti nejpočetněji zastoupené skupině segmentů (AKR), a na celkové hodnotě souboru tříslabičných segmentů se podílí zhruba 1/16.

Tabulka č. 5: Tříslabičné segmenty

Typ rytmického sledu	Počet	Procentuální zastoupení
Jednoiktový descendentní jako celek (DE)	49	18,7 %
Jednoiktový descendentní s předklonkou (pDE)	53	20,2 %

B. jednoiktový ascendentní

a) jednoiktový ascendentní jako celek

/wo-gen-dàjiě/	35_3_4_k4_1
/wo-d-zuòfǎ/	35_16_4_k1_1

b) jednoiktový ascendentní s příklonkou

/yao-gōngzuò-ne/	35_3_4_k5_3
/yi-diǎnr-fàn-chi/	35_19_2_k2_3
/kao-dàxué-le/	36_4_3_k3_2

C. jednoiktový, kombinace ascendentního a descendentního sledu

/lǎotóur-ting ₁ jian/	35_5_5_k1_1
----------------------------------	-------------

2) dvouiktový

A. dvouiktový, kombinace dvou descendentních sledů

/xiān-xue-yǔwen ₂ /	35_1_2_k2_1
/hai ² -you-míngren/	35_5_1_k4_2
/shí-yue-yí-ri/	35_10_3_k1_3

B. dvouiktový, kombinace dvou ascendentních sledů

/bu ² -huì-chū-cuò/	35_16_6_k3_2
/yibian ¹ -gōngzuò/	36_6_3_k4_2
/yuanzǐ-xuéshè/	36_7_8_k2_1

C. dvouiktový akronymický

a) dvouiktový akronymický jako celek

/pīnyin-zimǔ/	35_1_3_k3_3
/shàngxue-yǐqián/	35_2_2_k1_2
/yě-suan-zài-nèi/	36_4_5_k3_2

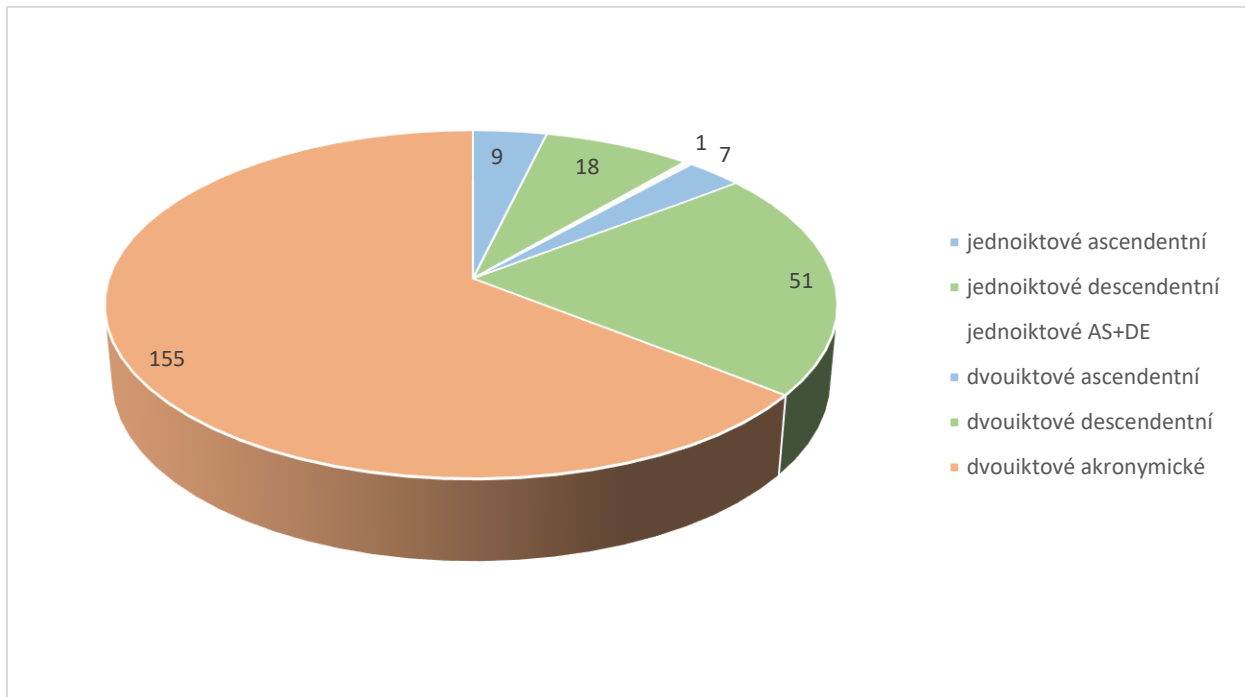
b) dvouiktový akronymický s předklonkou

/jiao-biéren-kàn/	35_5_2_k2_4
/ni-lǎorenjiā/	35_5_7_k3_1
/shi-shang ⁴ -dàxué/	36_3_1_k2_2

c) dvouiktový akronymický s příklonkou

/qīshí-suì-le/	35_3_1_k1_3
/hǎo-ji-cì-le/	35_18_3_k3_3
/bu ⁴ -neng-yòng-le/	35_22_2_k8_2

Graf č. 4: Čtyřslabičné segmenty podle hlavních typů rytmického sledu

Vzhledem k udržení přehlednosti grafu jsem se rozhodl čtyřslabičné segmenty v grafu rozdělit podle rytmického sledu pouze na šest hlavních skupin tak, jak je uvádím ve výčtu výše. Jedná se o tři typy jednoiktových segmentů – descendentní, ascendentní a jejich kombinace, a tři typy dvouiktových segmentů – descendentní, ascendentní a akronymické. Jak lze vidět, nejpočetnější zastoupenou skupinou jsou dvouiktové akronymické segmenty, které tvoří zhruba 65% všech čtyřslabičných segmentů. Druhou nejpočetnější skupinou jsou dvouiktové descendentní segmenty, které tvoří zhruba 21% segmentů. Jednoiktové a dvouiktové ascendentní segmenty naopak tvoří pouhých zhruba 6% čtyřslabičných segmentů.

Podrobnější rozdělení typů rytmického sledu u čtyřslabičných segmentů je možné vidět v tabulce č. 6 uvedené níže. Jednoiktová kombinace ascendentního a descendentního sledu se

v textu vyskytuje pouze jednou, dvouiktový akronymický rytmus jako celek je v textu zastoupen z téměř 50%.

V rámci analýzy segmentů uvedené v příloženém excelovém souboru jsem mezi typy rytmického sledu určil i jednu dvouiktovou kombinaci ascendentního a descendentního rytmu, ale je pravděpodobné, že se z mé strany jedná o špatně určený segment. Proto jsem se rozhodl, i přes to, že je dohledatelný v excelovém souboru analýzy, jej nezařadit mezi výsledky v tabulce. Jedná se pouze o jeden segment, tudíž nijak významně neovlivní výslednou podobu analýzy čtyřslabičných segmentů.

Tabulka č. 6: Čtyřslabičné segmenty

Typ rytmického sledu	Počet	Procentuální zastoupení
Jednoiktový ascendentní jako celek	2	0,8 %
Jednoiktový ascendentní s příklonkou	7	2,9 %
Jednoiktový descendentní jako celek	3	1,2 %
Jednoiktový descendentní s předklonkou	15	6,2 %
Jednoiktový, kombinace ascendentního a descendentního sledu	1	0,4 %
Dvouiktový, kombinace dvou ascendentních sledů	7	2,9 %
Dvouiktový, kombinace dvou descendentních sledů	51	21,1 %
Dvouiktový akronymický jako celek	118	48,8 %
Dvouiktový akronymický s předklonkou	28	11,6 %
Dvouiktový akronymický s příklonkou	9	3,7 %
Celkem	242	100 %

3.2.6 Pětislabičné segmenty

Korpus práce obsahuje celkem 149 pětislabičných segmentů. V rámci mého korpusu se objevují slabiky s jedním, dvěma a třemi ikty.

Příklady typů pětislabičných segmentů v korpusu:

1) jednoiktový

A. jednoiktový, kombinace ascendentního a descendentního sledu

/zuofàn-shen₂me-d/ 35_19_1_k2_2

/yijīng-guòqu-le/ 36_1_3_k4_2

B. jednoiktový descendentní s předklonkou

/shang-nār-qule-ne/ 36_2_4_k1_3

2) dvouiktový

A. dvouiktový, kombinace dvou ascendentních sledů

/yàofàn-d-xiǎoháir/ 35_19_2_k1_3

/shiliù-sui-yǐshàng/ 36_4_2_k3_3

B. dvouiktový, kombinace dvou ascendentních sledů s příklonkou

/nǚrén-di-yī-le/ 35_11_1_k4_3

/burú-cóngqián-le/ 36_1_1_k4_2

C. dvouiktový, kombinace dvou descendentních sledů

/zhōngguo-xiǎo-haiz/ 35_1_1_k1_2

/ye³-shi-yǒuming-d/ 35_4_1_k3_1

/ta¹men-neng-dédao/ 36_5_1_k4_2

D. dvouiktový, kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou

/hen-xǐhuan-ta¹men/ 35_2_1_k3_2

/you-**liǎng**-ge-ér`z/ 35_18_1_k1_2

/zai-wo³-di-yí-ci/ 36_7_2_k1_1

E. dvouiktový akronymický jako celek

/hen³-duo-ren-xīwàng/ 35_5_2_k1_1

/dōngfangren-cóngqián/ 35_11_1_k3_1

/**hěn**-hao-d-gōngrén/ 36_5_2_k1_5

F. dvouiktový akronymický s předklonkou i příklonkou

/you-èrshiwǔ-ge/ 35_1_3_k4_3

/you-shen²me-yòng-ne/ 36_1_3_k5_2

G. dvouiktový akronymický s předklonkou

/ba-zhe ⁴ -ben-huàcè/	35_5_8_k1_3
/dou-xiěbushanglái/	35_7_1_k4_3
/shi-wǔshi-niándài/	36_13_4_k2_1

H. dvouiktový akronymický s příklonkou

/yòu-kuai-chubǎn-le/	35_4_2_k3_3
/you ³ -hen-duo-nián-le/	35_16_3_k3_3
/yǐjing-màiwán-le/	36_9_6_k2_1

3) tříiktový

A. tříiktový akronymický s předklonkou

/lǎo-xiàozhang-chángshòu/ 36_8_7_k4_1

B. tříiktový akronymický s ascendentním sledem

/liù-nianjí-yǐxià/ 35_6_3_k1_3

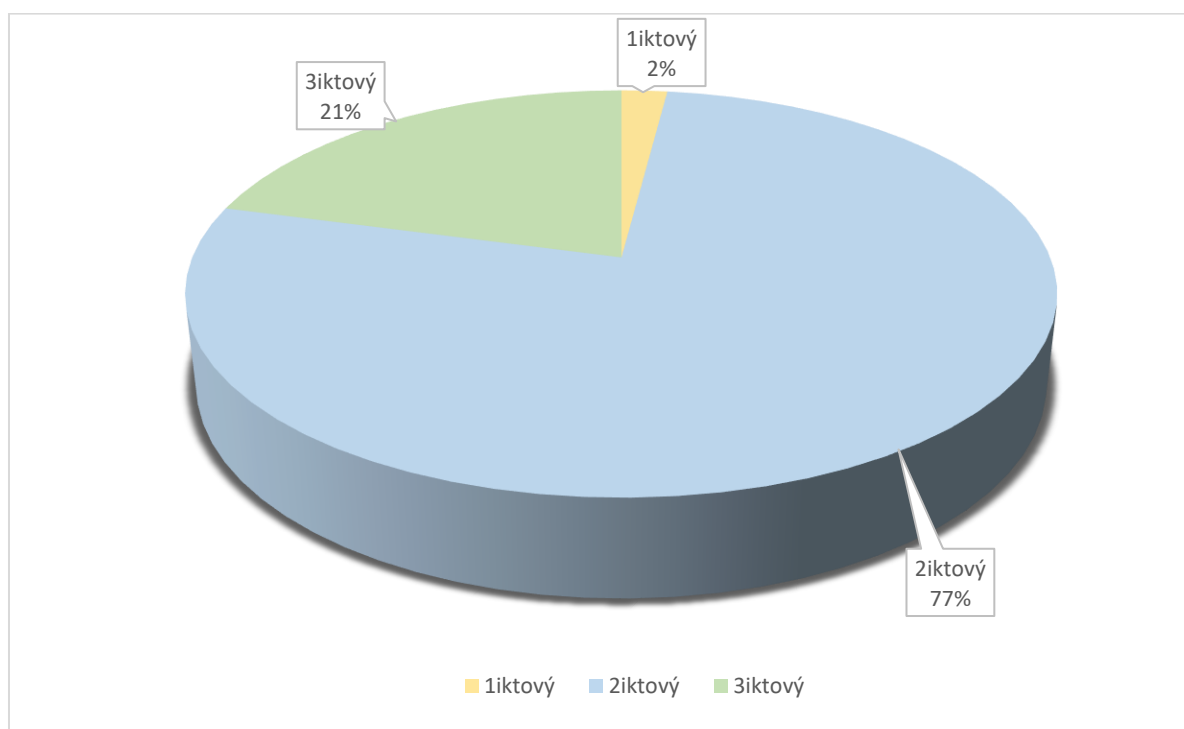
C. tříiktový akronymický s descendentním sledem

/dàxue-nánnǚshēng/ 35_6_4_k3_1

/yǒu-ren-duì⁴-ta-shuō/ 36_1_3_k1_1

/zhōngguo-lǎobǎixìng/ 36_12_1_k2_1

Graf č. 5: Hlavní rytmický sled u pětislabičných segmentů

Vzhledem k velkému množství různých příkladů pětislabičných segmentů v korpusu jsem se rozhodl vizualizaci segmentů v grafu č. 5 zjednodušit. Jak můžeme vidět, graf je rozdělen podle počtu iktů na jednoiktové, dvouiktové a tříiktové segmenty. Nejpočetnější skupinou pětislabičných segmentů jsou segmenty dvouiktové, které tvoří zhruba 77%. Nejmenší zastoupení pak mají segmenty jednoiktové, které se na souboru podílejí 2%. Vzhledem k různorodosti rytmických sledů pětislabičných segmentů budou výsledky podrobněji vysvětleny v tabulce č. 7.⁴³

Tabulka č. 7: Pětislabičné segmenty

	Typ rytmického sledu	Počet	Procentuální zastoupení
1	pDE	1	0,7%
	AS+DE	2	1,3%
2	AS+AS	4	2,7%
	AS+ASe	2	1,3%
	DE+DE	36	24,2%
	pDE+DE	6	4,0%
	pAKRe	4	2,7%
	pDE+AS	22	14,8%
	AKR+AS	1	0,7%
	AKR+DE	1	0,7%
	DE+AKR	1	0,7%
	DE+AS	24	16,1%
	DE+ASe	11	7,4%
	AS+DE	1	0,7%
	AS+p/e+DE	2	1,3%
3	AKR+AS	1	0,7%
	DE+AKR	28	18,8%
	pDE+AS	2	1,3%
celkem		149	100,0%

⁴³ Pro přehlednost v tabulce používám zkratky stejným způsobem, v jakém jsou použity v excelovém dokumentu analýzy korpusu. Vysvětlivky k jednotlivým zkratkám viz vysvětlivky použitých zkratk v úvodu práce.

V tabulce č. 7 vidíme zastoupení všech přítomných pětislabičných rytmických sledů korpusu. Z celkového počtu 149 segmentů je jich 115 dvouslabičných, 31 tříslabičných a pouze 3 jsou jednoslabičné. V rámci dvouslabičných segmentů můžeme vidět, že největší zastoupení mají dvouiktové segmenty v kombinaci dvou descendentních sledů, následně dvouiktová akronymická struktura a akronymická struktura s descendentním sledem s předklonkou. Dohromady se tyto tři typy segmentů podílejí na zhruba 71% všech dvouiktových pětislabičných segmentů korpusu, a také tvoří zhruba 55% všech pětislabičných segmentů.

3.2.7 Šestislabičné segmenty

V mém korpusu se vyskytuje celkem 75 šestislabičných segmentů a podle počtu arzí je dělím na dvouiktové a tříiktové.

Některé typy šestislabičných segmentů:

1) dvouiktový

a. dvouiktový, kombinace dvou ascendentních sledů

/shi'èr-sui-d-hai²z/ 36_4_8_k3_2

b. dvouiktový, kombinace dvou descendentních sledů

/ke³shi-mǎlushang-d/ 35_8_4_k3_1

/dōu-xiě-d-hen-míngbai/ 35_13_2_k7_1

/yǒu-yi-ge-nǚhai^z/ 36_16_1_k1_1

c. dvouiktový, kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou

/xue-yǔwen-d-shi²hou/ 35_1_3_k1_1

/zai-zhe⁴-ge-dìfang-d/ 35_8_3_k1_2

/zuì-kāiming-d-fùqin/ 36_5_2_k2_3

d. dvouiktový akronymický s příklonkou

/you³-yi-ge-kǒuhào-r-shi/ 35_16_4_k1_2

/nǎr-neng-kao-dàxué-ne/ 36_4_4_k3_1

e. dvouiktový akronymický s předklonkou

/hen-dòngting-d-kǒuhào-r/ 35_8_4_k1_4

/xue-hànyu-d-xuéshēng/ 35_15_1_k1_2

2) tříiktový

a. kombinace tří descendentních sledů

/dang¹zuo-rìchang-gōngke/ 35_9_1_k2_2

/wo³-you-liǎng-ge-dìdì/ 35_20_1_k1_1

b. třířtkový akronymický s ascendentním sledem

/túshuguǎn-d-rén-shuō/ 36_17_2_k1_1

c. třířtkový akronymický s descendentním sledem

/yǒu-yi-ge-gōngren-shuō/ 36_5_1_k1_1

/zhi³-neng-zai-zhèli-kan⁴/ 36_17_2_k5_1

d. kombinace dvou descendentních sledů s ascendentním

/ni³men-rìyòng-d-qian²/ 35_3_4_k3_1

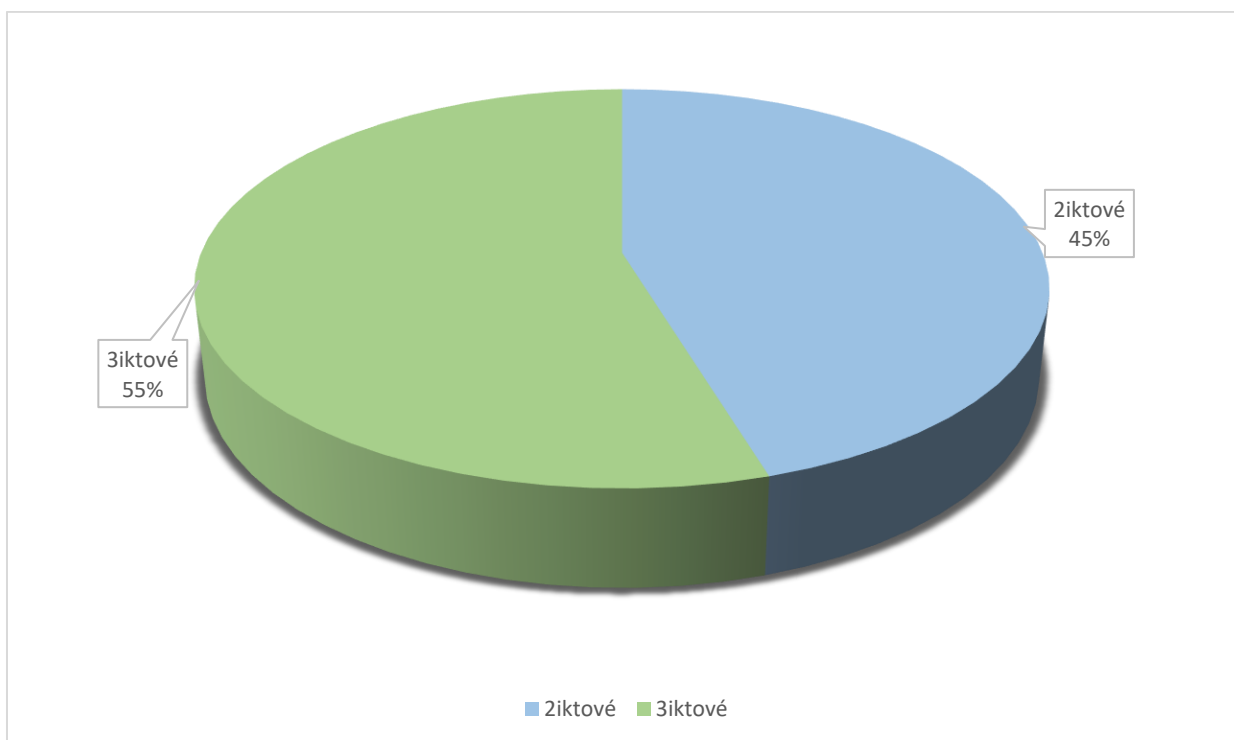
/xiànzai-kaishǐ-yánjiū/ 36_15_1_k3_1

e. kombinace descendentního sledu s dvěma sledy ascendentními

/ni³men-rìyòng-d-qian²/ 35_3_4_k3_1

/xiànzai-kaishǐ-yánjiū/ 36_15_1_k3_1

Graf č. 6: Hlavní rytmický sled u šestislabičných segmentů

Z grafu č. 6 můžeme vidět, že rozložení hlavních rytmických sledů u šestislabičných segmentů je poměrně vyrovnané mezi dvou a třířtkovými segmenty. Dvouřtkové segmenty čítají 45%, třířtkové segmenty 55% všech šestislabičných segmentů. Jak u dvou, tak třířtkových

segmentů byly nejpočetnější segmenty s akronymickým sledem (dohromady 60%), následované sledem descendentním (dohromady 30%). Podrobnější rozbor viz tabulka č. 8.

Tabulka č. 8: Šestislabičné segmenty

Typ rytmického sledu		Počet	Procentuální zastoupení
2	AS+Ase	1	1,3%
	DE+DE	7	9,3%
	pDE+DE	5	6,7%
	DE+ASe	3	4,0%
	pDE+AS	10	13,3%
	pDE+ASe	3	4,0%
	AS+p/e+DE	5	6,7%
3	DE+DE+DE	11	14,7%
	AKR+AS	1	1,3%
	AKR+ASe	1	1,3%
	DE+AKR	7	9,3%
	DE+AKRe	2	2,7%
	DE+DE+AS	12	16,0%
	DE+AS+AS	4	5,3%
	pDE+AKR	2	2,7%
	pAKR+DE	1	1,3%
celkem		75	100,0%

V tabulce č. 8 jsou znázorněny všechny typy rytmického sledu šestislabičných segmentů korpusu. Ze 75 celkových segmentů připadá 34 segmentů na dvouiktové a 41 segmentů na tříiktové. Nejpočetnější rytmické sledy v rámci tříiktových segmentů je struktura kombinace dvou descendentních sledů s ascendentním, následována kombinací tří descendentních sledů. Co se týče dvouiktových segmentů, tam je nejpočetnější akronymická struktura s předklonkou, následována kombinací dvou descendentních sledů. Obecně, jak mezi dvouiktovými, tak

tříiktovými rytmičnými sledy převládají sledy akronymické a descendentní. Dohromady tvoří 90% všech šestislabičných segmentů.

3.2.8 Sedmi- a víceslabičné segmenty

V korpusu se vyskytuje celkem 27 sedmi- a víceslabičných segmentů. Jedná se o 18 sedmislabičných, šest osmislabičných a tři devítislabičné segmenty.

Typy sedmislabičných segmentů:

1) tříiktový, kombinace dvou descendentních sledů a sledu ascendentního

/ke³shi-ni-**méi**-zai-fànguǎnr/ 35_19_5_k2_1

/zhōngguo-d-**yuán**shi-wénzì/ 36_15_1_k3_2

2) čtyřiktový, kombinace dvou descendentních sledů a akronymického sledu

/yě-shi-hǎo-d-gōngzuozhě/ 36_3_3_k2_3

/ke³shi-yi²-ge-zhōngxueshēng/ 36_3_1_k4_1

Ostatní sedmislabičné rytmičné sledy se v korpusu vyskytují pouze jednou, proto je nezahrnuji v příkladech.

Typy osmislabičných segmentů:

1) tříiktové, kombinace tří descendentních sledů s předklonkou

/shi-zhōnghua-rénmin-gōngheguo/ 35_10_3_k1_4

2) čtyřiktový, kombinace dvou descendentních a akronymického sledu

/wo³men-dàxue-d-túshuguǎn/ 35_21_1_k1_1

Typy devítislabičných segmentů:

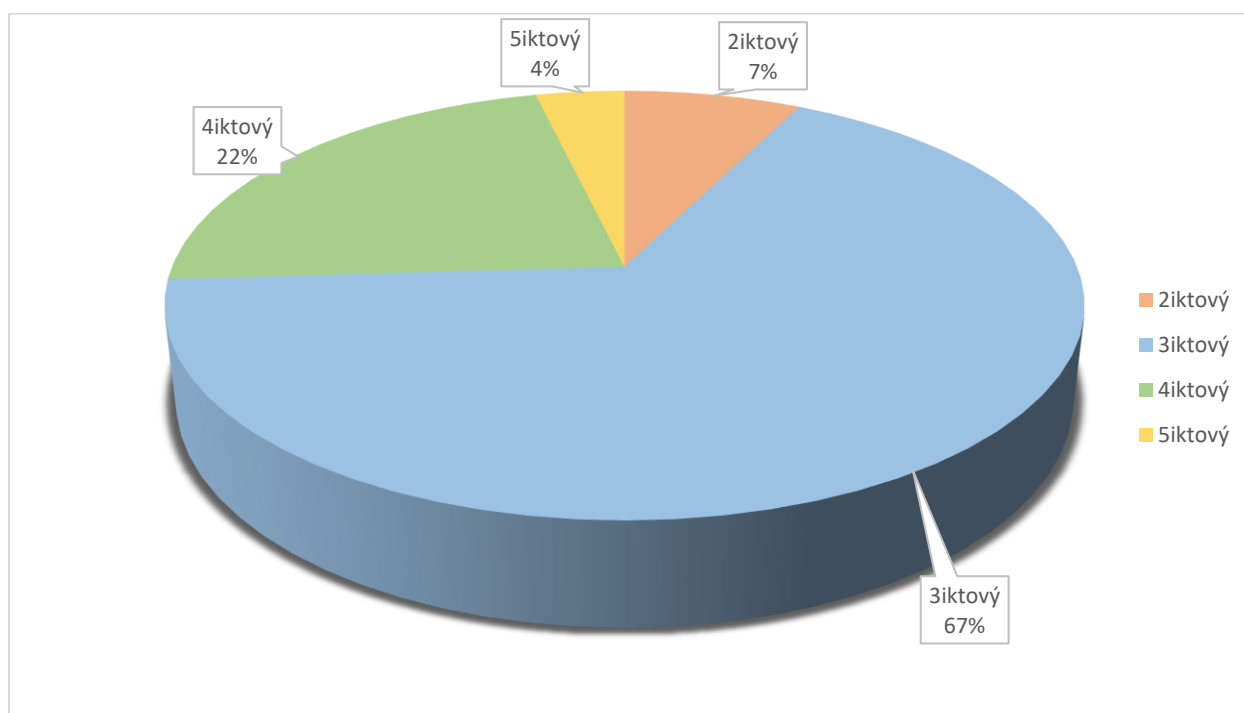
1) čtyřiktový, kombinace tří descendentních a ascendentního sledu

/rìchang-shíyong-mǎlaiyu-kèběnr/ 36_13_2_k3_1

2) pětiiktový, kombinace tří descendentních a akronymického sledu

/xi¹wang-zhōnghua-rénmin-gōngheguó/ 35_10_3_k5_2

Graf č. 7: Hlavní rytmický sled u sedmi- a víceslabičných segmentů

Z grafu č. 7 můžeme vidět, že v rámci sedmi- a víceslabičných segmentů stále převažují tříiktové segmenty, které dohromady tvoří 2/3 segmentů. Nejmenší podíl má pětiiktový devítislabičný segment, který se v korpusu nachází pouze jednou.

Tabulka č. 9: Sedmi- a víceslabičné segmenty

Typ rytmického sledu		Počet	Procentuální zastoupení
2	DE	1	5,6%
	jiné	1	5,6%
3	DE	1	5,6%
	AKR	10	55,6%
	jiné	2	
4	AKR	3	16,7%
Celkem sedmislabičné		18	100,0%
Typ rytmického sledu		Počet	Procentuální zastoupení
3	DE	1	16,7%
	AKR	2	33,3%
	jiné	2	33,3%
4	AKR	1	16,7%
Celkem osmislabičné		6	100,0%

Typ rytmického sledu		Počet	Procentuální zastoupení
4	AKR	1	33,3%
	jiné	1	33,3%
5	AKR	1	33,3%
Celkem devítislabičné		3	100,0%

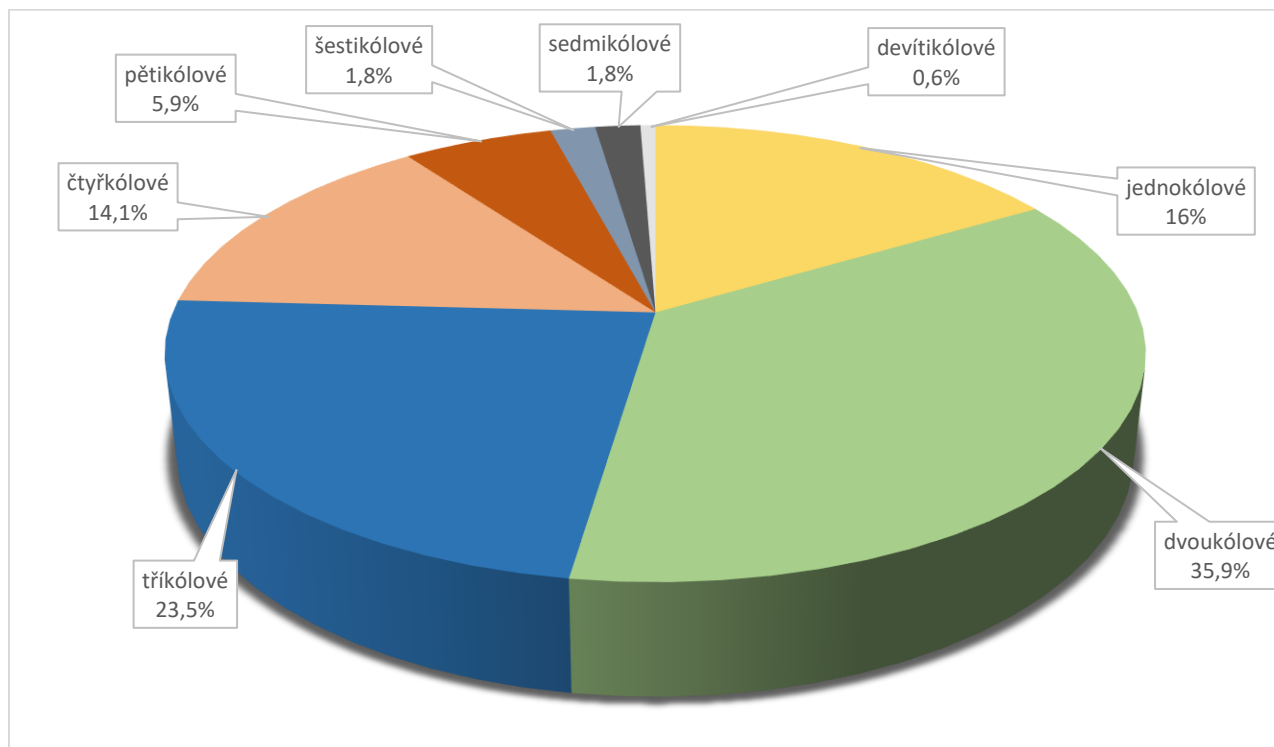
Jak můžeme vidět v tabulce č. 9, tři- až pětiiktové akronymické segmenty tvoří zhruba 56% všech sedmi- a víceslabičných segmentů. V rámci dvou- a tříiktových sedmi- a víceslabičných segmentů se v korpusu vyskytuje zhruba 11% segmentů s descendentním sledem, zbytek je tvořen segmenty spadajícími do kategorie jiné.

3.3 Analýza kól

3.3.1 Velikost kól

Analyzovaný korpus se skládá ze 170 vět, které tvoří 464 kól. Nejmenší počet kól obsažených ve větě je jeden, největší počet je devět.

Graf č. 8: Zastoupení vět podle počtu kól

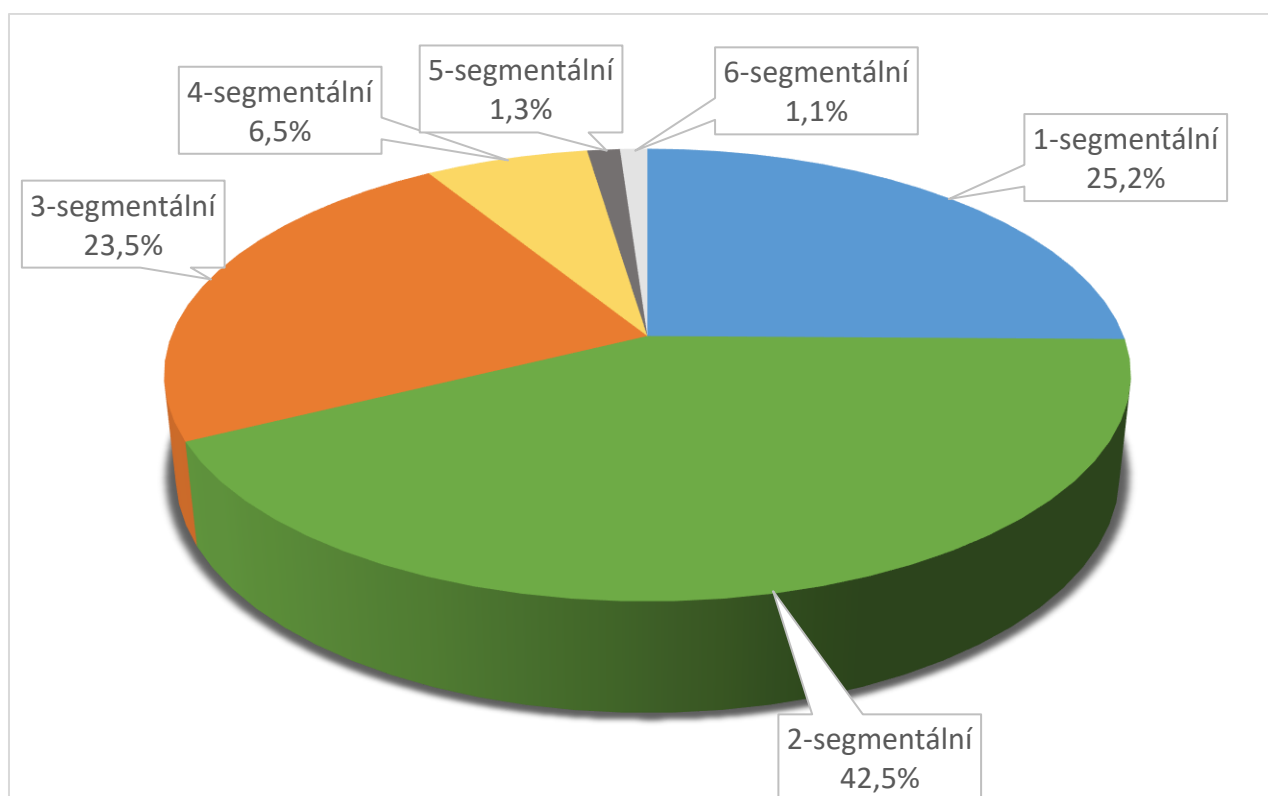
Jak můžeme vidět na grafu č. 8, nejpočetnější skupinou jsou věty dvou- a tříkolové, které dohromady čítají téměř 60% všech vět. Nejmenší zastoupení má věta devítikólová, která se v textu objevuje pouze jednou. V korpusu dále chybí věty osmikólové. Detailnější číselný rozbor je vidět v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10: Věty podle počtu kól.

Typ věty	Počet	Procentuální zastoupení
Jednokólové	28	16,5 %
Dvoukólové	61	35,9 %

Tříkólové	40	23,5 %
Čtyřkólové	24	14,1 %
Pětikólové	10	5,9 %
Šestikólové	3	1,8 %
Sedmikólové	3	1,8 %
Devítikólové	1	0,6 %
Celkem	170	100 %

Graf č. 9: Zastoupení kól podle velikosti

Korpus se skládá ze 464 kól, která jsou tvořena jedním až šesti segmenty. Průměrná délka kóla je 2,2 segmentu. Na grafu č. 9 můžeme vidět, že největší zastoupení mají kóla o dvou segmentech, nejmenší zastoupení mají kóla o pěti a šesti segmentech. Kóla o jedno, dvou a třech segmentech dohromady tvoří více než 91% korpusu, jak můžeme vidět v níže uvedené tabulce č. 11.

Tabulka č. 11: Kóla podle počtu segmentů

Typ kóla	Počet	Procentuální zastoupení
Jednosegmentální	117	25,2 %
Dvojssegmentální	197	42,5 %
Trojsegmentální	109	23,5 %
Čtyřsegmentální	30	6,5 %
Pětisegmentální	6	1,3 %
Šestisegmentální	5	1,1 %
Celkem	464	100 %

Příklady typů kól:

1) jednosegmentální

/you-fǔyīn/ 35_1_5_k2

/zhāng-símíng-shuō/ 36_4_5_k1

2) dvojssegmentální

/yìdìng xián¹-xue-yīngwén-zimǔ/ 35_1_4_k2

/ta-hànyu shuō¹-d-hěn-hǎo/ 36_6_2_k1

3) trojsegmentální

/wo³-d-fùqīn jīnnián qīshí-suì-le/ 35_3_1_k1

/dà-lù bi-xiǎo-lu róngyì-zǒu/ 36_2_1_k5

4) čtyřsegmentální

/tīngshuō zàibān bi-yuánbān gèng-yǒuyòng/ 35_4_3_k1

/shi'èr-sui yǐxià-d-háiz ke³yi-mǎi bàn-piao/

36_4_8_k2

5) pětisegmentální

/wo-xīwàng ni-lǎorenjiā ba-zhe⁴-ben-huàcè gei-dàjiā yě-kan₄-kan/

35_5_8_k1

/you³-ren-shuō zhei⁴-ge-gōngrén búdàn shi⁴-yi-ge hěn-hao-d-gōngrén/

36_5_2_k1

6) šestisegmentální

/túshu-mùlù gen-túshu jièshào lǐbian dōu-you shūmíng/

35_13_2_k1

/suo³yi wo-yìzhi-d wàngbuliao³ fùqin ta-lǎorenjiā shuo¹-d-huà/

36_7_10_k2

3.3.2 Rytmické členění kól

Analyzovaný korpus obsahuje 464 kól tvořených jedním až šesti segmenty. Ze zkoumaného vzorku jde dále určit celkový počet rytmických sledů, který v mém korpusu činí 1352 rytmických sledů. Nejmenší kóla jsou tvořena jedním sledem, v rámci mého korpusu se zde řadí i liché jednoiktové slabiky, naopak největší kólon obsahoval sledů osm. Jeden kólon tedy v průměru obsahuje 2,91 sledů.

Tabulka č. 12: Velikost kól podle počtu sledů

Počet sledů	Počet	Procentuální zastoupení
1	49	10,6%
2	152	32,8%
3	128	27,6%

4	88	19,0%
5	26	5,6%
6	16	3,4%
7	3	0,6%
8	2	0,4%
9	0	0,0%
Celkem	464	100,0%

Z tabulky č. 12 vidíme, že nejpočetnější skupinou jsou kóla tvořená dvěma sledy, které zaujímají téměř 1/3 korpusu. Následují kóla tvořená třemi sledy, kterých je v korpusu více než ¼. V nejmenším zastoupení se v textu objevují kóla se sedmi a osmi sledy, kterých je v korpusu celkem 5 a tvoří tak zhruba 1% z celkového počtu.

Pro grafické označení rytmických sledů kól při jejich analýze jsem použil zavedená pravidla z *Hovorové čínštiny v příkladech III*⁴⁴ Oldřicha Švarného a dvou článků Terezy Slaměnikové, *Rytmické členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1–50)*⁴⁵ a *An Analysis of the Correlation between Speech Tempo and Rhythmical Segmentation in Standard Chinese*.⁴⁶

Tereza Slaměniková kóla podle jejich rytmického sledu rozděluje na čtyři typy:

1. **Typ A** – kóla tvořená jedním sledem, popřípadě lichou slabikou
2. **Typ B** – kóla, u nichž nedochází k bezprostřednímu sousedství arží
3. **Typ C** – kóla s bezprostředním sousedstvím arží

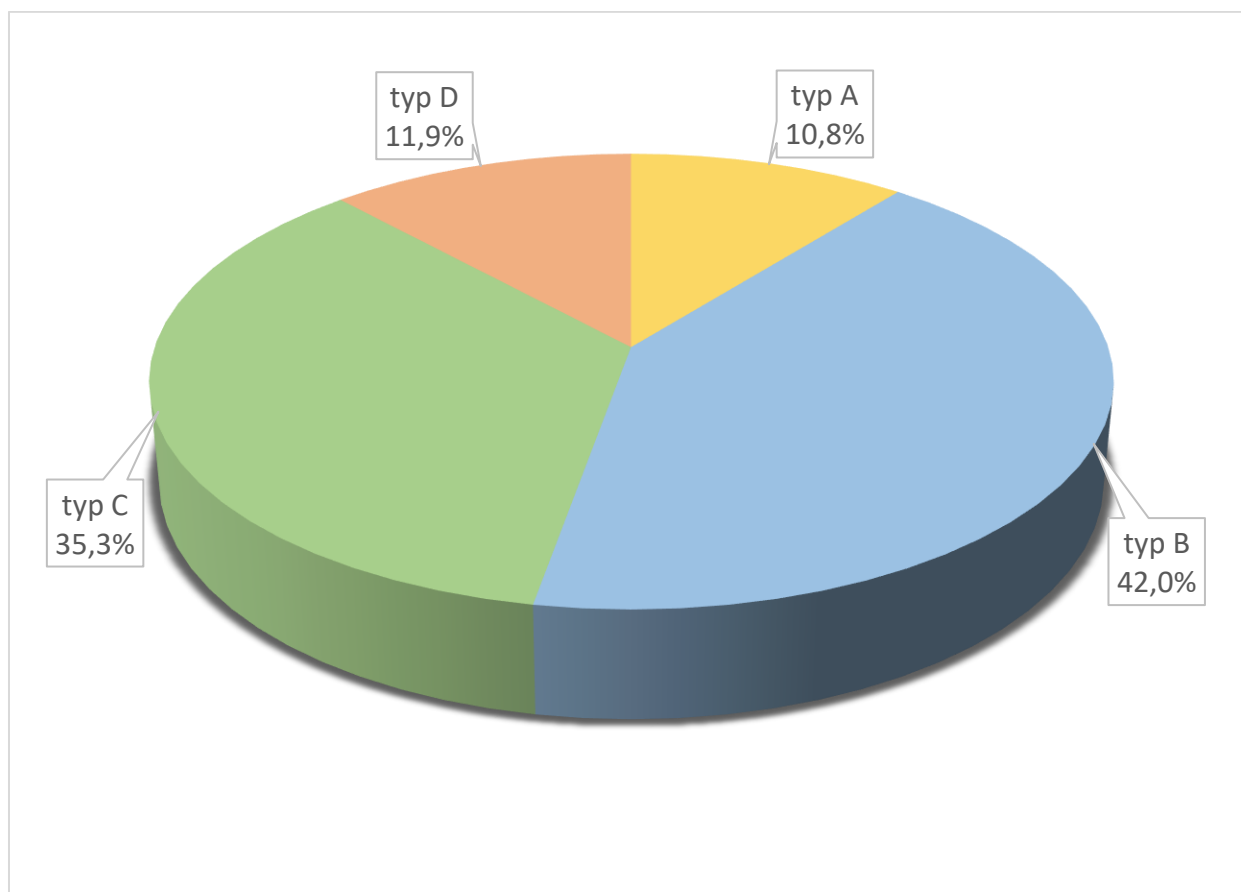
⁴⁴ ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech III*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998, str. 23-61, 33, 42, 125-147.

⁴⁵ SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza: *Rytmické členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1–50)*. Dálný východ 2016, VI (2), s. 64–82.

⁴⁶ SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza: *An Analysis of the Correlation between Speech Tempo and Rhythmical Segmentation in Standard Chinese*. *Studia Orientalia Slovaca* 2018, Str. 167-169.

4. **Typ D** – kóla s vloženou atonickou slabikou, díky níž nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí

Graf č. 10: Relativní četnost výskytů typů kól

Jak lze vidět z grafu č. 10, nejpočetněji zastoupené jsou kóla typu B (42%) a kóla typu C (35,3%), které dohromady tvoří téměř 80% celého souboru. Oba další typy, jak A, tak D, jsou v korpusu zastoupeny téměř stejnou měrou, oba se vyskytují ve zhruba 10% případů.

3.3.2.1 Kóla typu A

Kóla s jedním sledem v mém korpusu čítají padesát výskytů a tvoří zhruba 10% celkového textu. Z hlediska rytmického členění se objevují jako liché jednoiktové slabiky, slabiky s ascendentním rytmem, slabiky s descendentním rytmem, nebo descendentním rytmem s předklonkou a také všechny typy rytmu akronymického.

Typy rytmů v rámci kól typu A:

1. lichá jednoiktová slabika

/wǒ/ 35_19_4_k2 |

2. ascendentní sled

/you-fǔyīn/ 35_1_5_k2 /

/zhōngjí/ 35_15_1_k2 /

3. descendentní sled

/fùqīn/ 35_3_5_k1 \

/you-báizi-ma/ 35_5_6_k2 °\

4. akronymický sled

/bu²yao-cuò/ 35_16_4_k2 v

/ta-dìdi-shuō/ 36_4_7_k1 °v

3.3.2.2 Kóla typu B

Jak je vidět z grafu č. 10, kóla typu B jsou nejzastoupenější skupinou v tomto textu. Jsou tvořeny dvěma a více sledy, mezi jednotlivými sledy mohou být vloženy předklonky či příklonky, které však nesmí narušovat rytmickou strukturu kóla. Z celkového počtu 195 kól typu B je 137 z nich tvořeno akronymickou strukturou, 38 z nich je tvořeno opakováním descendentních sledů. Počet ascendentních sledů a počet jiných sledů je v korpusu zastoupen stejným počtem 10.

Typy rytmů v rámci kól typu B:

1. více ascendentních sledů

/mei-you³-ér`nǚ/ 36_8_4_k2 //

/tā-shuō ta-you³-yi-ben³ huàcè/ 35_5_1_k2 ////

2. více descendentních sledů

/xue-yǔwen-d-shi²hou/ 35_1_3_k1 °\\

/ye³-shi-yǒuming-d zuòjia₁/ 35_4_1_k3 \\\\

3. akronymický rytmus

/ni-zài-bu-tīng-huà/ 35_18_4_k1 °∨

/dōu-keyi zai⁴-yi-ge-xuéxiào nianshū-le/
35_6_4_k4 \\∨/°

4. jiné

/měi-tiān zuofàn-shen₂me-d/
35_19_1_k2 //∧

/xiànzai-kaishǐ-yánjiū zhōngguo-d-yuánshi-wénzì/
36_15_1_k3 ∨∧∨

3.3.2.3 Kóla typu C

Kóla typu C jsou druhou nejpočetnější skupinou kól v mém textu. Na rozdíl od předchozího typu, kóla typu C již obsahují bezprostřední sousedství arzí. Na vzorku se podílí z 35,3% v celkovém počtu 164 kól, což je více než 1/3. Kóla s opakováním více po sobě jdoucích akronymických struktur tvoří zhruba 31%, následují kóla v kombinaci ascendentní a akronymické struktury, kterých čítá zhruba 30%. Dohromady tak tvoří téměř 2/3 všech kól typu C.

Typy rytmů v rámci kól typu C:

1. více akronymických rytmů

/ta¹men-liǎng-ge-ren² xiang³-qu-kao-dàxué/
36_4_1_k3 ∨+∨

/wo³-dao-zhōngguo-nèidì yǐjing-sān-ge-duo-yuè-le/
36_15_1_k2 \\∨+∨°

2. kombinace ascendentního s akronymickým sledem

/yibiān xue ² -nian-zì/	35_1_3_k2	/+V
/hòulái ta ¹ men-búdàn you ³ le-hě-n-hao-d-xuéwèn/	36_3_3_k1	/+V+\V

3. kombinace akronymického sledu s descendentním

/xue ² le yí-nián-yǐshàng-d shi-zhōngji/	35_15_2_k2	\V°+°\
/wǒ-xin ₁ li-xiǎng dìdi shang-nǎr-qūle-ne/	36_2_4_k1	V+\°

4. kombinace s lichou slabikou

/wǒ zuo-chūban-shìyè you ³ -hen-duo-nián-le/	35_16_3_k3	+°V+V°
---	------------	--------

5. jiné

/shi- shéi -zuòzhǔ gei-yàofàn-d-dong ¹ xi-chi ¹ -d/	35_19_3_k3	°V+/\°\
/biānzhe-d-hua ⁴ duō-bànr shi-zhāng-wengui-xiě-d/	35_14_1_k3	V+/\°V\

3.3.2.4 Kóla typu D

Kóla typu D obsahují rytmické vzorce podobné, jako jsou u typu C, avšak u kól typu D je mezi ikty vložena atonická slabika, která brání přímému kontaktu ascendentního sledu s descendentním a díky níž nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí. V rámci mého korpusu tvoří tento typ zhruba 12% kól. Na celku 55 kól se jednotlivé typy podílejí vesměs stejnou měrou. Jedná se o kóla s více akronymickými rytmy, kombinace ascence

s akronymií, kombinace akronymie a descendance, kombinace ascendece a descendance a kóla jiná.

Typy rytmů v rámci kól typu D:

1. více akronymických rytmů

/nian⁴wan-zhōngxué you-liǎng-tiao-chūlù/
36_3_1_k1 V°V
/biānzhu-d-ren² shi-mǎlai-zhùming-d-xuézhě/
36_13_4_k3 V°V\

2. kombinace ascendentního sledu s akronymií

/xiǎo-lù bi-dà-lu-jìn/ 36_2_1_k4 /°V
/ren-yīngdāng dui-xiànzài-d-shìye duo-yòngxīn/
36_1_3_k2 //°V

3. kombinace akronymického sledu s descendentním

/wo³-zai-xiězuò-d-shi²hou/
36_7_9_k1 V°\
/you-hǎo-ji-ge-xuébào wo-huòshi-biānzhe/
36_7_6_k2 °V°\

4. kombinace ascendentního a descendentního sledu

/cong-wǒ-jiā dao-shān-shang/
36_2_1_k1 /°\
/wo-huítóu kan-dìdi bú-jiàn-le/
36_2_3_k2 /°°\
36_2_3_k2 /°°\

5. jiné

/zhèi-wei-lǎo-xian₁sheng shi-hànyu-xuebào-d-biānzhe₃/
35_20_6_k2 \\°V°\

3.3.3 Shrnutí analýzy

Analýza obsahuje celkový počet 464 kól, které jsou tvořeny jedním až šesti segmenty. Průměrná délka kóla jsou dva segmenty. Nejvíce zastoupená jsou kóla dvousegmentální (42,5%), jednosegmentální (25,2%) a třísegmentální (23,5%), která dohromady pokrývají více než 91% korpusu. Nejméně zastoupená jsou kóla pěti- a šestisegmentální, která dohromady tvoří zhruba 2,5% textu. Co se týče rytmického členění, nejpočetněji jsou zastoupena kóla typu B (42%), tzn. kóla, u kterých nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí, a pak kóla typu C (35,3%), což jsou naopak kóla s bezprostředním sousedstvím arzí. Nejméně početnou skupinou jsou kóla tvořená pouze jedním sledem, čili kóla typu A, která tvoří zhruba 10% souboru. Podrobný rozpis všech typů rytmického členění kól je možné vidět v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Shrnutí rytmického členění kól

Typ Kól	Rytmus	Počet	Procentuální zastoupení
typ A	AKR	19	4,1 %
50	DE	14	3,0 %
10,8 %	AS	13	2,8 %
	lichá	4	0,9 %
typ B	AKR	137	29,5 %
195	více AS	10	2,2 %
42,0 %	více DE	38	8,2 %
	jiné	10	2,2 %
typ C	AKR+DE	16	3,4 %
164	více AKR	51	11,0 %
35,3 %	AS+AKR	49	10,6 %
	AS+DE	9	1,9 %
	lichá+AKR	1	0,2 %
	lichá+DE	1	0,2 %
	jiné	37	8,0 %
typ D	AKR+DE	9	1,9 %
55	více AKR	12	2,6 %
11,9 %	AS+AKR	8	1,7 %

	AS+DE	13	2,8 %
	jiné	13	2,8 %
Celkem		464	100,0 %

Z tabulky lze určit, že v rámci kól typu B má největší zastoupení sled dvouiktový akronymický (70%), následovaný rytmem s opakujícími se descendentními sledy (zhruba 20%).

Co se týče kól typu C. největší zastoupení mají kóla s kombinací dvou akronymických struktur (31%) a kóla s minimálně jedním ascendentním sledem v kombinaci s akronymickou strukturou (30%).

U jednosegmentálních kól (typ A) se z 38% jedná o rytmický sled akronymický, z 28% sled descendentní, 26% sled ascendentní a zbytek tvoří sledy liché jednoiktové.

Kóla typu D jsou rozdělena téměř rovnoměrně, kóla s více akronymickými rytmy čítají zhruba 22%, kombinace ascence s akronymií je s 15% zastoupena nejméně, kombinace akronymie a descence má 16%, a kombinace ascendece a descence a kóla jiná mají rovně po 24%.

Závěr

Pro svou magisterskou diplomovou práci jsem se rozhodl pro prozodickou analýzu textu. Konkrétně se jedná o texty lekcí 35 a 36 z chystané učebnice čínštiny *Čínská čítanka*, které byly transkribovány do zjednodušené znakové podoby z audionahrávky realizované rodilou mluvčí čínského standardu pekingštiny, paní Li Ruixia (李瑞霞) Michalíkovou. Hlavním cílem této práce bylo popsat prosodické vlastnosti daného korpusu, primární pozornost pak dostala analýza segmentů a kól, jelikož se jedná o základní stavební jednotky čínské věty. V první kapitole práce jsem se soustředil na vytyčení a definování klíčových pojmů rytmického členění vět, které se opírají zejména o učební materiály O. Švarného a sloužily, jako teoretická páteř práce, pro mou následnou analýzu. Dále, přepis audionahrávek ve zjednodušených znacích jsem nejprve za pomoci školitele natranskriboval, a poté převedl do digitální podoby a předložil jej jako korpus práce v kapitole číslo dva. Nakonec, v kapitole číslo tři, jsem se snažil korpus podrobit prosodické analýze, jejíž celkové výsledky je možné vidět v rámci kompletní analýzy, která je k práci přiložená ve formě excelového souboru. Po provedení prozodické analýzy daného korpusu jsem došel k výsledkům, jejichž výběr rozeberu níže.

Text korpusu se skládá z celkem 170 vět, 464 kól, 1019 segmentů a 3662 slabik. Nejvíce jsou v textu zastoupeny věty dvoukólové, a to z téměř 36%. Tříkólové tvoří 23,5%, jednokólové tvoří 16,5% a čtyřkólové tvoří zhruba 14% textu. Dvoukólové a tříkólové věty tvoří více než 55% vět v korpusu, jenokólové až čtyřkólové věty pak dohromady tvoří 90% všech vět. Nejméně zastoupená je věta devítikólová, která se v textu nachází pouze jedna a tvoří tak pouhou 1/17 korpusu. Průměrné hodnoty na jednu větu v korpusu čítají délku 2,7 kóla, 6 segmentů a 21,5 slabik.

Segmenty v korpusu jsou tvořeny jednou až devíti slabikami a průměrná délka segmentu je 3,6 slabiky. Nejpočetnější jsou tříslabičné segmenty, které mají hodnotu 25,7%, pak dvojslabičné s hodnotou 24,3% a čtyřslabičné o hodnotě 23,7%. Jednoslabičné a sedmi- a víceslabičné segmenty mají dohromady zhruba 4% a tvoří tak přibližně 1/25 celého korpusu. Co se týče prominence slabik, nejpočetněji zastoupené jsou slabiky plně tónické iktové (PI) a slabiky atonické (AT), které mají shodně zhruba 33% a tvoří tak 2/3 všech slabik korpusu. Naopak nejméně zastoupené jsou slabiky zdůrazněně tónické (ZT), kterých je v korpusu pouze 2,3%.

Pokud jde o rytmické členění, korpus je poměrně rovnoměrně rozložen mezi slabiky s jednou (45,7%) nebo dvěma (44,7%) arzemi, které dohromady zastávají více než 90% celého korpusu. Zbývajících zhruba 10% náleží segmentům se třemi či více ikty.

Zhruba 40% všech segmentů má rytmus akronymický, 33% segmentů má rytmus descendentní a přibližně 24% segmentů má rytmus ascendentní. Jiný typ rytmu mají pouze 3% segmentů. U dvouslabičných segmentů převládá z 60% rytmus ascendentní oproti 40% rytmu descendentnímu. U tříslabičných jednoiktových segmentů naopak z 60% převládá descendance nad ascencí, tříslabičné dvouiktové segmenty mají výhradně rytmus akronymický. Čtyřslabičné jednoiktové segmenty mají z 66% descendentní rytmus, rytmus čtyřslabičných dvouiktových segmentů je z více než 70% akronymický a zhruba z 24% descendentní (ve většině případů se jedná o kombinaci dvou descendentních sledů). Pětislabičné dvouiktové segmenty tvoří z 55% rytmus akronymický (DE+AS, popřípadě pDE+AS nebo DE+ASe) a z 37% rytmus descendentní (opět většinou kombinace dvou descendentních sledů), pětislabičné tříiktové segmenty tvoří výhradně sled rytmu descendentního s akronymickým. U šesti a víceslabičných segmentů převládá jak u dvouiktových, tak tři- a víceiktových segmentech rytmus akronymický (pDE+AS, DE+DE+AS, DE+DE+AKR). Šestislabičné tříiktové segmenty se v korpusu také objevují v rytmu tří descendentních sledů, nebo dvou descendentních sledů se sledem ascendentním. Tyto dvě rytmické struktury dohromady tvoří 33% všech šestislabičných segmentů.

Analýza obsahuje celkový počet 464 kól, které jsou tvořeny jedním až šesti segmenty. Průměrná délka kóla jsou dva segmenty. Nejvíce zastoupená jsou kóla dvousegmentální (42,5%), jednosegmentální (25,2%) a třísegmentální (23,5%), která dohromady pokrývají více než 91% korpusu. Nejméně zastoupená jsou kóla pěti- a šestisegmentální, která dohromady tvoří zhruba 2,5% textu. Co se týče rytmického členění, nejpočetněji jsou zastoupena kóla typu B (42%), tzn. kóla, u kterých nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí, a pak kóla typu C (35,3%), což jsou naopak kóla s bezprostředním sousedstvím arzí. Nejméně početnou skupinou jsou kóla tvořená pouze jedním sledem, čili kóla typu A, která tvoří zhruba 10% souboru.

V rámci kól typu B má největší zastoupení sled dvouiktový akronymický (70%), následovaný rytmem s opakujícími se descendentními sledy (zhruba 20%). Co se týče kól typu C, největší zastoupení mají kóla s kombinací dvou akronymických struktur (31%) a kóla s minimálně jedním ascendentním sledem v kombinaci s akronymickou strukturou (30%).

U jednosegmentálních kól (typ A) se z 38% jedná o rytmický sled akronymický, z 28% sled descendentní, 26% sled ascendentní a zbytek tvoří sledy liché jednoiktové.

Ačkoliv se korpus sestával pouze ze dvou lekcí připravované učebnice, vypracovaná prozodická analýza i takto malého vzorku dle mého názoru stačí k tomu, abychom mohli pozorovat prozodické vlastnosti daného textu, a tím dále rozšířit porozumění prosodických vlastností současného čínského jazyka a jeho výzkumu.

Resumé

The aim of this thesis is to describe the prosodic properties and conduct an analysis of the text out of the upcoming *Chinese reading-book*, specifically focusing on the transcripts of lessons 35 and 36. These lessons are based on audio recordings conducted by a native speaker of the Chinese language standard. The text is first transcribed into simplified Chinese characters. Then, under the system of prosody transcription for Chinese language, developed by Czech sinologist and professor Oldřich Švarný, it is analyzed and summarized.

In the theoretical part of the thesis I lay down the fundamental terminology essential for understanding the final analysis of the corpus. In the analytical section I identify and quantify the present prosodic properties of the text. The corpus is divided into sentences, colons and segments. The analysis of both colons and segments includes evaluating their number, size and the typology and position of their rhythmic patterns.

With this thesis I wish to contribute to a better understanding of the prosodic features of the contemporary Chinese language.

Keywords: contemporary Chinese, prosody, prosody transcription, prosody analysis

Seznam použité literatury

POSPĚCHOVÁ, Zuzana. *Prozodická transkripce čínštiny a její využití v současnosti*. Dálný východ 2015, V (2), s. 93-103.

SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza: *An Analysis of the Correlation between Speech Tempo and Rhythmical Segmentation in Standard Chinese*. Studia Orientalia Slovaca 2018.

SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza: *Rytmičké členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1–50)*. Dálný východ 2016, VI (2), s. 64–82.

SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza a David UHER. *Prozodická charakteristika textu: připravenost a spontánnost mluveného projevu*. Dálný východ 2021, XI (1), s. 104-122.

TŘÍSKOVÁ, Hana. *Prozodická transkripce čínštiny O. Švarného: čtyři historické verze*.

Nový Orient 2011a, č. 4, s. 45–50.

TŘÍSKOVÁ, Hana. *Za Oldřichem Švarným a jeho prozodickou transkripcí čínštiny*. Nový Orient 2011b, č. 3, s. 40–43.

UHER, David a Tereza SLAMĚNÍKOVÁ: *Prozodická analýza monologu*. Dálný východ 2015, V (2), s. 104–115.

ČERNÝ, Jiří. *Dějiny lingvistiky*. Olomouc: Votobia, 1996.

ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Hovorová čínština v příkladech I-IV*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998. 4 sv.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského I-IV*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998-2000. 4 sv.

ŠVARNÝ, Oldřich a kol.: *Úvod do hovorové čínštiny*. Praha 1967.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014.

TĚŠITELOVÁ, Marie. *Kvantitativní lingvistika*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

TŘÍSKOVÁ, Hana. *Segmentální struktura čínské slabiky*. Praha: Karolinum, 2012.

UHER, David a Tereza SLAMĚNÍKOVÁ (ed.): *Oldřich Švarný. Prosodia linguae Sinensis*. Olomouc: Univerzita Palackého 2019.